

iyi kitap

ÇOCUK VE GENÇLİK KİTAPLARI DERGİSİ

TUDEMYAYINGRUBU

Haydi, Barış'la
öykü yazmaya!

Guille, Nazya ve
Mary Poppins...

Hayalet olmak
kader değil!

Sokrates'in
süzgeci

Aralık 2017 - SAYI 99
ÜCRETSİZDİR
www.iyikitap.net

ISSN 1308-8866

99

merhaba

36. Uluslararası İstanbul Kitap Fuarı, 12 Kasım'da sona erdi. Düzenleyicilerinin ilan ettiği üzere, geçen yıla oranla %20'lik bir artışla 742.445 ziyaretçi gezdi bu sene Fuar'ı. "İyi ki varsın edebiyat" diyenlerin büyük buluşmasında, *İyi Kitap* da kendi standıyla yer aldı, binlerce okuruyla bir araya geldi.

Fuar devam ederken, çocuk yayıncılığını yakından ilgilendiren bir gelişme yaşandı. Geçmişte de benzerlerine rastladığımız üzere; masallarda yer alan şiddet, eril tahakküm ve cinsiyetçi öğelere dair bir tartışma, iki masal kitabı üzerinden gündeme taşındı. İlk kitaptaki yoğun şiddet ifadeleri, ikinci kitapta yerini çocuğun cinsel istismarını olağanlaştıran ifadelere bırakıyordu. Haklı tepkiler birkaç gün içinde büyüdü ve çocuk yayıncılığının masaya yatırılmasına kadar vardı.

Haklı tepkiler, çünkü gerçekten de hedeflediği yaş grupları gözetildiğinde, söz konusu kitap içeriklerinin çocuğa göre olmadığı açık. Öte yandan asıl dikkat çekmek istediğim konu, bu tepkilerin bugün evirildiği yer. Çocuk yayıncılığının ilkeleri, çocuk kitaplarının toplum ve çocuk üzerindeki etkileri, yayıncılığın sorunları ve benzeri konu başlıklarının tartışılması oldukça anlamlı ve faydalıyken; iş birden çocuk kitaplarının uzman denetimi ile basılmasını istemek gibi tehlikeli bir noktaya savruldu. Bu talebin edebiyat dışı duruşunu bir yana bırakıyorum, içerdiği gizli sansür mekanizması fazlasıyla korkutucu. Sosyal medyada çeşitli kampanyalarla yükselen bu talebin, yer yer çeşitli kurumlar nezdinde de yankı bulduğunu duymak edişe verici.

Süreci sosyal medyadan izleyenler için masumane görünen "uzman denetimi ile kitap basılması" talebinin, birilerinin ya da -hangisi olursa olsun- bir siyasal erkin eline kitap basıp basmama yetkisi vereceği açıktır. Daha da günceli, bu talebin yarattığı zemin üzerinden, yine siyasal erkin kendi istediği kitaplar dışındaki kitapların dolaşım haklarını kısıtlayabileceği, kütüphanelere/okullara girişini engellemeye kalkabileceği öngörülebilir.

Çocuk ve gençlik yayıncılarının, bu olası tehlikeye karşı toplumu bilinçlendirmek gibi bir görevi olduğu yadsınamaz. Çocuk edebiyatını ileriye taşıyacak her türlü ön açıcı tartışmaya açık olmak ama sansür girişimlerine karşı tavizsiz birlikte hareket edebilmek... Çok zor olmasa gerek!

Safter Korkmaz

iyikitap Aylık Yaygın Süreli Yayın / 15.000 adet basılmıştır. Ücretsizdir. ISSN: 1308 - 8866

İmtiyaz Sahibi: Tudem Eğitim Hizmetleri Sanayi ve Ticaret A.Ş. adına İsa Aykanat **Yayın Yönetmeni:** İlke Aykanat Çam

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Safter Korkmaz **Yazı İşleri:** Suzan Geridönmez

Tasarım - Uygulama: Burak Tuna, Nayime Serbest **Kapak İllüstrasyonu:** Maria Brzozowska

Baskı ve Cilt: Ertem Basım Yayın Dağıtım San. Tic. Ltd. Şti. Eskişehir Yolu 40. km. Başkent OSB 22. Cadde No: 6 Malıköy / Ankara 0 (312) 284 18 14

İrtibat Adresi: 1476/1 Sk. No: 10/51 35220 Alsancak - Konak / İzmir **Tel:** 0(232) 463 46 38 **e-posta:** iyikitap@tudem.com

www.iyikitap.net iyikitapdersisi @iyi_kitap

Kralın havuçla imtihanı

Yazan: M. Banu Aksoy

Hareketli kompozisyonları, ilham verici tekniği ve bol havuçlu tasarımıyla görsel olarak başarılı bir çalışma ortaya koymuş Gökçe İrten.

Yağmuru bol bir memlekette havuç yetiştiren bir çiftçiyse, yapacağınız birkaç şey vardır: havuç yetiştirmek, komşularınız için havuç yetiştirmek ve kral için havuç yetiştirmek. Kitabımızın kahramanı olan çiftçi de tam olarak bunları yapıyordu. Aslında tam olarak değil; zira tarlada dev bir havuç belirene kadar çiftçinin kralla herhangi bir işi olmamıştı.

En iyisi baştan başlayayım. Bir zamanlar hep yağmurlu bir köy -bu yüzden evlerin damlarından hep su sızarmış- ve bu köyde yaşayan, geçimini havuç ekerek kazanan bir çiftçi varmış. Günün birinde köye o kadar çok yağmur yağmış ki çiftçinin damı bu yükü kaldıramamış ve delik delik olmuş. Çiftçi de ne yapsın, tutmuş bütün havuçları damdaki delikleri tıkmak için kullanmış. İyi fikir! Havuçların başarısını gören çiftçi, komşularını da yağmur derdinden kurtarmak için daha fazla havuç ekmiş. Hasat zamanı geldiğinde onu tarlada dev bir sürpriz bekliyormuş. Çiftçi ve

yerine alayla karşılanmış. Üzülen çiftçi köyüne ve en iyi bildiği işe, yani havuç yetiştirmeye geri dönmüş. Üstelik yağın yağmurlarla eskisinden de büyük, yeni bir havuç yetiştirmiş. Peki, o havuçla ne yapmış? Ya krala ne olmuş? Çiftçinin bu noktada yaratıcılıkta sınır tanımadığını ve kralın klasik masallardaki muadilleri gibi hak ettiğini bulduğunu söyleyerek noktayı koyayım.

Dev Havuç, ilüstratör kimliğiyle tanınan Gökçe İrten'in, bu kez hem yazıp hem resimlediği bir okul öncesi kitap. Kâğıt, kumaş, gazete ve iplik gibi farklı malzemeleri; tipografi ve dijital tekniklerle bir arada kullanan İrten, sadece okul öncesi okurların değil, her yaşta kitapseverin ilgisini çekecek bir tasarıma imza atmış. Özellikle kralın dozu giderek artan kahkaha sahnesinden söz etmek gerek. Kitabın bu altı sayfası görsel çekiciliğinin yanı sıra, küçük yaştaki okurlar için de eğlenceli bir sesli okuma/canlandırma olanağı sunuyor.

Hareketli kompozisyonları, ilham verici tekniği ve bol havuçlu tasarımıyla görsel olarak başarılı bir çalışma ortaya koyan Gökçe İrten, bu hikâyede hiç bir havucun zarar görmediğini de eklemiştir. ■

Dev Havuç
Gökçe İrten
Hep Kitap, 40 sayfa

komşular dev havuçla neler yapılabileceğini uzun uzun tartışmışlar. Sonunda çiftçi, dev bir havuçla yapılabilecek en iyi şeyin dev bir çatıyı korumak olduğuna karar vermiş; havucu yüklenip saraya gitmiş. Ne var ki minnet

Çizimlerin ifade gücü ★★★★★

Öykünün özgünlüğü ★★★★★☆

Grafik tasarım ★★★★★

Hedef kitleye uygunluk ★★★★★

Baskı kalitesi ★★★★★

Öykünüz bir günde mi geçsin bir dakikada mı?

Yazan: Deniz Poyraz

Çocukları kendi öykülerini yazmaya heveslendirmek ve onlara rehberlik etmek üzere hazırlanan kitap, hem yapısı hem içinde yer alan aktiviteler açısından oldukça işlevli bir çalışma.

Mavisel Yener ile Öykü Atölyesi
Mavisel Yener
Resimleyen: Nur Dombaycı
Tudem Yayınları, 144 sayfa

İyi bir öykü yazmak için ne gerekir? Kenarı köşesi belli şablonlardan veya geçerliliği ispatlı formüllerden söz etmemiz mümkün olabilir mi? Hadi mümkün diyelim... Öyleyse, sınırlarını bizim belirleyeceğiz; içeriğindeki aksiyonlara, kişilere, zamana ve mekâna gönlümüzce karar verebileceğimiz ve tamamen bizim zihnimize içkin kurmaca bir dünya oluşturacaksa, var olan tüm yazılı/yazısız kuralları boş verebilir miyiz? Neticede öykü yazmak tamamıyla kişisel anlatıma dayalı bireysel bir faaliyet değil midir?

Bu düşünce kısmen doğru olsa bile, her sanat dalı gibi edebiyatın da bir terminolojisinin ve yönteminin olduğunu göz ardı edemeyiz. Bu açıdan bakacak olursak, anlatacağımız öykünün edebi bir değer taşıması ve kalıcı olması için bir takım koşulları sağlaması gerekir. İlk yazılı metinlerden bu yana süregelip kendi “kanon”unu yaratan, devamında, modern edebiyatla başkalaşıma uğrayan bazı kurallardan bahsetmek olası.

Yazmak ve bunun üzerinden bina edilen tüm o teoriler, yüzyıllar içinde büyük değişimler geçirse bile, edebiyatın özüne ait birtakım normlar her çağda kendini dayatmıştır yazarlara. Bunların başında yazmayı tasarladığımız şey üzerine araştırmaya koyulmak, tasarımı üzerine planlama yapmak, dış dünyanın fiziksel gerçekliğinden “işimize yarayanı” çekip çıkarmak, tasarımı kâğıda dökerken düşüncelerimizin sınırlarını enikonu esnetmek, tabii ki gözlem yapmak ve dünyaya eleştirel bir gözle bakabilmek gibi -artık klişeleşmiş- birtakım yöntemlerden bahsedebiliriz. Üstelik yazmayı planladığımız metin bir öykü olma iddiası taşıyorsa, hayata dair birtakım ayrıntıların farkında olabilmek, hem

duygu hem yaşantı zenginliğini sağlayıp bu zenginliği kurmaca üzerinde de boyutlandırabilmek ve neticede bir özgünlüğe ve tutarlılığa ulaşmak olmazsa olmazlar arasındadır, diyebiliriz. Tüm saydıklarımızı ve bu kısa tanıtım metninde uzun uzadıya sayamayacaklarımızı -düzenli ve verimli bir okuma alışkanlığı çerçevesinde- kâğıt üzerinde organize edebildiğimizde ortaya güzel bir öykü çıkabilir pekâlâ.

Peki, çocukları edebiyatın bu türünde üretmeye, kendi öykülerini anlatmaya, bunu yaparken de yaratıcılıklarını ortaya çıkarmaya teşvik etmek mümkün müdür? Şunu söylemeliyiz ki çocuklar belli bir yaştan sonra (on ila on iki) masallardan ziyade romana ve öyküye ilgi duymaya başlarlar. Üstelik yetişkin dünyasıyla yakın temasa geçtikleri bir çağda, gerçeğe uygun bir anlatım ve kurguyla ele alınan metinlerle karşılaşmaları, anlatılan olayları bir bütünlük içinde kavrayıp irdelemeleri açısından da önemlidir. Bu sebeple öykü okumak ve yazmak, çocuklar için başlı başına geliştirici bir zihinsel serüvendir. Hem birçok edebiyat eleştirmenin de dile getirdiği gibi öykü yazmak, yaratıcı düşünceye diğer yazınsal türlerden daha çok yer verilmesi gereken bir edebiyat üretim biçimidir.

Mavisel Yener ile Öykü Atölyesi, bu anlamda çocuk yazınıımızda önemli bir boşluğu doldurmaya aday gözüküyor. Çocukları kendi öykülerini yazmaya heveslendirmek ve onlara rehberlik etmek üzere hazırlanan kitap, hem yapısı hem içinde yer alan aktiviteler açısından oldukça işlevli bir çalışma. Okur, başkahramanımız Barış'ın sekiz bölümden oluşan hikâyesini -öykü yazma serüvenlerini ve deneyimlerini- takip ederken, bölüm sonlarındaki etkinliklerle beraber bu öykülerdeki kahramanlar, olaylar ve duygular üzerine analiz yapmaya yönlendiriliyor. Bir nevi üst-kurmaca olarak ele alınan hikâyelerde ayrıca "öykü fikri nereden gelir, öykünün çatısı nasıl kurulur, karakterler nasıl oluşturulur, yer/mekân nasıl belirlenir, zaman neden önemlidir, anlatıcı nasıl seçilir, öykü yazarken beş duyuyu kullanmak neden gereklidir," gibi temel

sorulara cevap aranıyor. Okur, Barış'ın hikâyelerini okurken, aynı zamanda kendi öykülerini yaratmak için de kolları sıvıyor. Kendisi için ayrılmış sayfalar ve kurgusunu, tasarısını ortaya koyabileceği bölümler bekliyor okuru.

Okullarda uygulandığını bildiğimiz bazı faydasız yöntemlerden; örneğin çoğu kağıt düzenine, temizliğine ve titizliğine yönelik direktiflerden; ilk söyleyeninin bile açıklayamadığı absürt atasözleri ve deyimlerin anlamlarını bulmaya çalışmakla geçen sancılı zamanlardan; imlâ kurallarına saplanıp kalmaktan öteye gidemeyen kısır çalışmalardan çok öte, bu kitap, okurun kendisini farklı şekillerde ortaya koyabilmesine, aklındakini özgürce ifade edebilmesine olanak sağlıyor.

"Hikâyeciliğimizin üç ası"ndan biri kabul edilen Sait Faik Abasıyanık, "Sanat bir araştırmadır; yoksa bir hakikat, bir bulma, bir keşif değildir," der. *Mavisel Yener ile Öykü Atölyesi* adlı çalışma da Sait Faik'in düşüncesini olumlar-casına, yazarlığın anahtarını altın tepside sunmayı vaat etmiyor okurlarına (yazar adaylarına mı demeli?). İyi bir metin üretmek için ipuçları, alt alta sıralanan mutlak kaideler ya da kestirme yöntemler de göstermiyor. Aksine, okurlarına kendi yollarını açabilmeleri, kendilerine ait yazma ritüelleri oluşturabilmeleri için cesaret veriyor. Yazmak denen eylem insanın kendi içine yolculuğuysa şayet, bu çalışma, bu yolda yürümeye arzulu genç okurlar için doğru bir kılavuz olarak önümüzde duruyor. ■

Dilin akıcılığı ve açıklığı ★★★★★

Bilgilerin çağdaşlığı ve bilimselliği ★★★★★☆

Konunun işlenişi ★★★★★☆

Çizimlerin ifade gücü ★★★★★

Grafik tasarım ve baskı kalitesi ★★★★★

GERÇEĞE

HAZIR OLMA
SINAVI

Yazan: Karin Karakaşlı

Bir Oğul
Alejandro Palomas
Türkçeleştiren: Banu Karakaş
Final Kültür Sanat Yayınları
256 sayfa

“Gerçek. İşin asıl zor kısmı uzun süredir aradığınız gerçeği bulunca başlar...”

Sevdiğimiz insanlardan türlü sebeplerle ayrılmak hepimizi sarsar. Hele çocukken ayrılık iyice zor bir hâl alır; korkular su yüzüne çıkar, kendimizi anlamlandıramadığımız bir dünyada kaybolmuş hissederiz. Alejandro Palomas, *Bir Oğul* kitabında dokuz yaşındaki Guille'nin (Guillermo) labirenti andıran kocaman kalbini gösteriyor okurlara. Bir şeyleri anlar gibi olduğumuzda içinde daha da kaybolduğumuz bir kalbi.

İspanyolca aslından Banu Karakaş'ın çevirdiği, Final Kültür Sanat Yayınlarından çıkan *Bir Oğul*; Guille, babası Manuel Antunez, sınıf öğretmeni Sonya ve psikolog-rehber öğretmen Maria'nın ağzından dört ayrı birinci tekil şahısta kurgulanmış bir roman. Bu hâliyle gerek bir çocuğun gerekse yetişkinlerin hayata bakışını bir arada sunuyor.

DIŞLANMIŞLARIN HİKÂYESİ

Guille, yeni başladığı okulunda, sadece yine kendisi gibi o yıl okula gelen Pakistanlı Nazya ile arkadaşlık ediyor. Nazya'nın ailesinin işlettiği süpermarket Guille'nin babasıyla yaşadığı evin giriş katında yer aldığından komşu da olan bu ikili, aslında sınıftaki diğer çocuklar onları dışladığı için apayrı bir dünya kurmuş kendilerine.

Başında başörtüsü bulunan Nazya çok farklı bir kültürden geldiği ve

henüz İspanyolcayı da iyi konuşmadığı için dışlanır; Guille de yaşının çok üzerinde bir edebiyat ve film bilgisine sahip olduğu, çiçek toplamayı Ragbi ve futbol oynamaya tercih ettiği için yaşlarının gözünde tuhaf bir çocuk. Guille'nin hostes olan annesi iş sebebiyle altı aylığına Dubai'ye gitmiş. Okulda annesinden hiç bahsetmeyen Guille, yılsonu gösterisi için "Büyüyünce ne olmak istersin?" sorusuna takıntı derecesinde bağlı olduğu müzikal filmin fantastik kahramanı Mary Poppins yanıtını verince, bir süredir bir şeylerin ters gittiğini sezen sınıf öğretmeni Sonya, baba Manuel'le konuşmak istiyor. Oğlunun "tipik erkek çocuk" gibi olmayan davranışlarından huzursuz olan Manuel, "Eğer bana Guille'nin biraz... tuhaf olduğunu söyleyecekseniz kendinizi hiç yormayın, çünkü ben durumu herkesten iyi biliyorum. Tedavisine de başladım" diyerek oğlula "erkek erkeğe" ilgi alanları yaratmaya çalıştığını anlatıyor. Romanın bu bölümü ve özellikle Guille'nin şu beyanı toplumsal cinsiyet rollerini tartışmak açısından çok kıymetli: "Bir de babamdan gizli bir şekilde annemin dolabından aldığım, onun o en sevdiği uzun paltolarından birini giyip dans ediyorum. Babam eve gelir gelmez paltoyu çıkarıp yatağın altına, annemin ayakkabıları ve kılık değiştirmek için kullandığım diğer şeylerin yanına saklıyorum. Bir keresinde beni annemin kıyafetleri üstümdeyken yakalamıştı. Eh, ben de bir daha asla ama asla böyle bir şey yapmayacağıma söz vermek zorunda kaldım tabii. Sonra da kendisini odasına kapattı. Bir lokma bile yemek yemedik o akşam."

SIRLARLA KAPLI ÖZLEM

Ancak mesele başka... Sonya'nın babayı ikna etmesiyle Guille'nin okul psikoloğu Maria ile görüşmeleri başlıyor. Guille'nin burada anlattıkları, yazdıkları ve çizdikleri sonrası artık okur olarak biz de bu labirentin içindeyiz. Guille saat farkı nedeniyle annesiyle hiç konuşamazken, anlattığına göre babası geç saatlerde annesiyle görüşüyor ve her perşembe annesinden gelen bir mektubu oğluna veriyor. Guille'nin kişiliğinde ve zevklerinde büyük etkisi olduğu hissedilen aslen İngiliz annesi Amanda Willet adeta romanın gizli öznesi. Öte yandan Nazya'nın muhafazakâr ailesi, kızlarının Guille ile konuşmasını yasaklayınca, birlikte okul gösterisine hazırlanan

iki çocuk büyük bir endişeye kapılıyor. Ya Guille, Mary Poppins'in sihirli kelimesi Supercalifragilisticexpialidocious eşliğinde şarkıyı söyleyemez ve Nazya Noel için gönderileceği Pakistan'da, otuz yaşındaki kuzeniyle evlenmek zorunda kalırsa?.. Gerçekle kurgunun iç içe geçtiği, Guille ve Nazya'nın yaşlarının üstünde yük sırtladıkları romanda, ağırlıklı hikâyesinden ötürü Nazya'nın da doğrudan konuştuğu bölümleri aradı gözüm. Öte yandan karizmatik anne Amanda, Guille ve Manuel'in anlatımıyla olanca canlılığıyla orada. Bu ışıltılı kadın, eşine dediği "Bilmek her zaman daha iyi" ve "Hiçbir zaman vazgeçme Manu. Hayat ne kadar zor olsa da kendini bırakma" cümleleriyle ve oğluna bir şeyler tıkağında yapmasını öğütlediği "Tersinden dene, Guille" ile kurgu içerisinde okura da çok şey ifade eder hâle geliyor.

Aslen *Una Madre (Bir Anne)* ve *Un Perro (Bir Köpek)* de dâhil, bir üçlemenin ikinci kitabı olan *Bir Oğul* ile İspanya Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Ödülü'ne layık görülen Alejandro Palomas, 1967 Barselona doğumlu. İngiliz Filolojisi ve şiir üzerine yüksek lisansını tamamlayan yazar, medya ve yayıncılık sektörlerinde çalışmış, pek çok klasik eseri de İspanyolcaya çevirmiş.

Bir Oğul'da Guille'nin girdabında ilerledikçe aslında hepimiz için geçerli olan sonuç önümüzde beliriyor. Psikolog Maria o yüzleşme anını özetliyor: "Gerçek. İşin asıl zor kısmı uzun süredir aradığınız gerçeği bulunca başlar. Ne kadar da doğru bir söz, değil mi? Aklınızda bir soru belirir: Bu gerçekle ne yapmalı? İşin ilginç yanı, aslında her şeyin başından beri gözümüzün önünde duruyor olması ve bizim onu son âna kadar görmemiş olmamız değil. Asıl ilginç olan, gerçek nihayet ortaya çıktığında hemen harekete geçip acele karar verme gerekliliği."

Guille'nin cesareti ve sevgisi ilham verici. Bu çocuğu kalbimize bastırırken kendi sınırlarımızla da yüzleşmeye başlıyoruz. Guille bir köşeden gülümseyerek izliyor bizi. ■

Dilin edebi niteliği	★★★★★
Kurgunun özgünlüğü ve tutarlılığı	★★★★★
Kahramanların işlenişi	★★★★☆
Grafik tasarım ve baskı kalitesi	★★★★☆
Redaksiyonun titizliği	★★★★★

Solucan mı saksağan mı?

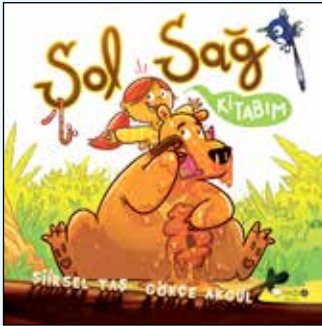

“Ayaklarımı uzatıp sakın bir kitap keyfi yapayım,” diyenler *Sol Sağ Kitabım*’a yaklaşmamalı. Çünkü bu kitap ne ayak uzatarak ne de sakın okunabilir.

Yazan: **Tülin Kozikoğlu**

Sanırım her şey Finlandiyalı yazar Tove Jansson’un 1952’de İsveççe olarak yayımlanan kitabı *The Book About Moomin, Mymble and the Little My* ile başladı. Jansson kitabın sayfalarına yerleştirdiği küçük pencerelerle okurun bir sonraki sayfaya dair küçük ipuçları yakalamasını sağlıyordu. Böylece okur sayfalar boyunca bir sonraki sayfada neler olduğunu tahmin ede ede ilerliyor, kitapta metni ve görselleri katmanlandıran hafiften bir oyun havası esiyordu. O günden sonra, kitabın kitaplığını kullanarak okuma sürecini pasif olmaktan çıkaran çeşitli teknikler öykülerin içine yedirilir oldu yazarlar ve çizerler tarafından. Tabletlerin çocukların gündemine oturmasıyla da Herve Tullet’in *Press Here* kitabı raflarda yerini aldı. Ve böylece tablete karşı oluşan yarışta okurun dikkatini çekebilmek için harcanan çabalar ivme kazandı.

Peki, bizde neler oldu? Kitabın fiziksel yapısına müdahale ederek (kimi zaman pencereler açarak, kimi zaman kapaklar yerleştirerek) eserlerini renklendiren yazarlar oldu bir iki. Fakat öyküyü kitabın fiziksel yapısı üzerine kurgulayan en oyunbaz eser *Sol Sağ Kitabım* desek yeridir.

Sol Sağ Kitabım
Şiirsel Taş
Resimleyen: Gökçe Akgül
Redhouse Kidz, 38 sayfa

Kitabın en başında *“Burası kitabın sol say-*

fası. Burası da sağ sayfa” cümlelerinin altında kocaman çizilmiş bir sol bir de sağ el karşılıyor okuru. Hemen altında okura ellerini bu çizimlerin üstüne koyması talimatı veriliyor. Ve oyun başlıyor! Kimi zaman kuşlar uçuyor sol sayfadan sağ sayfaya, kimi zaman rüzgâr savuruyor yaprakları bir yanda diğer yana. Bazen minik bir solucan ilerliyor, bazen kâğıttan kayıklar dört dönüyor. Okur tam “Solumu sağımı öğrendim” derken, kitap bu kez okuru zorlu ama bir o kadar da kikirdek bir yolculuğa çıkarıyor. Kitabın içine girmeye mecbur bırakıyor ve interaktif okuma başlıyor. Sayfaları çevirdikçe kollar, bacaklar, burun, kulak, yanak... derken okur kendisini afacan bir kedinin eline düşmüş bir yün yumağı kıvamında buluyor. Gıdıklanmayı sevmeyenler bu kitabı kesinlikle okumamalı. Çünkü kitap bildiğiniz gıdıklıyor! Ayrıca “Ayaklarımı uzatıp sakın bir kitap keyfi yapayım,” diyenler de *Sol Sağ Kitabım*’a yaklaşmamalı. Çünkü bu kitap ne ayak uzatarak ne de sakın okunabilir. Ama kahkaha garanti, keyif garanti, kitap sevgisi garanti. Şimdi artık “Bilgi içeren kitaplar sıkıcıdır” diyenler sol gruptan sağ gruba, “Komik kitaplar eğitici olmaz” diyenler sağ gruptan sol gruba geçebilir. Zira bu afacan kedi tüm genel geçer doğruları birbirine karıştırdı!■

Çizimlerin ifade gücü ★★★★★☆

Anlatımın akıcılığı ve açıklığı ★★★★★★

Pedagojik niteliği ★★★★★★

Hedef kitleye uygunluk ★★★★★★

Baskı kalitesi ★★★★★★

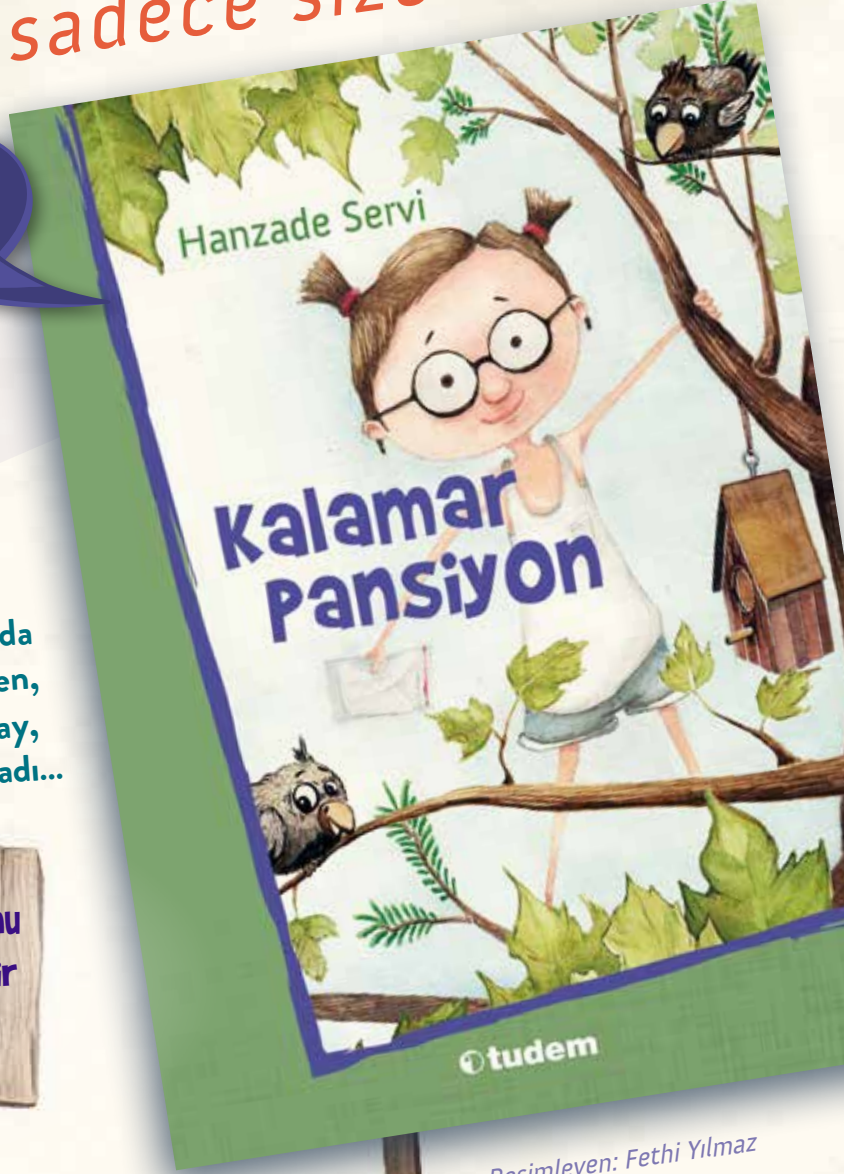
"Bazı mucizeler,
sadece size özeldir."

Hanzade Servi'den
hayatın soğuk sürprizlerine
mizahla karşı koyan
enfes bir roman.

Eğlenceli bir yaz tatilinin ortasında
tam da herşey yolunda giderken,
küçük bir olay,
geçmişteki büyük sırların perdesini araladı...

Hem Bir kaçış oyunu
hem de şaşırtıcı bir
ilişkiler zinciri...

Resimleyen: Fethi Yılmaz

ÇOK EVİN YOK KEDİSİ

Yazan: Melek Özlem Sezer

Çok Evin Yok Kedisi
Göknil Genç
Resimleyen: Mert Tugen
Can Çocuk Yayınları, 104 sayfa

“Hangi gün nerede olduğunu
bilsem ne olur? Yanı başımda
olmadıktan sonra...”

Göz alıcı ışıltılı tüyleri koyu gri... Bir aslanınki kadar gür yelesi, bir sinca-
bınki kadar gösterişli kuyruğu ve insanın aklını okurmuş gibi bakan göz-
leriyle çarpıcı bir kedi... Farklı ve gizemli kişiliğiyle bir anda insanın içine
işleyiveriyor. Hayatı hepimizden önce okumuş gelmiş ama sayfaları rüzgâra
savurmuş da kimin aklını ne kadar karıştırmış umursamazmış gibi...

Göknil Genç, daha önce Bach, Chopin ve Mozart'ı çocuklarla buluşturan
biyografiler yazmıştı. Şimdi de bir kedinin hayatının peşine düşmüş. Ne
ki bu kedi başka bir kedi, sırlarını öyle kolay ele vermiyor. Peşine düşen
dedektife sürekli yeni gözlükler takıp takıp kaçıyor. Çünkü o, bizim cev-
herine, kelamına nasıl erişeceğimizi bilemediğimiz meselelere bakışımızı
değiştirmemizi istiyor. Ve bunu yaparken de tek bir açıdan değişimle ye-
tinmeyip, artçıl depremlerle tekrar tekrar bakışımızı sorgulamamızı talep
ediyor. Yalnızlık, dostluk, birlikte yaşam, ayrılık, birey, bireysel farklılık,
özgürlük ve ilişkinin sınırları... Bunların hepsi gözlüklerimizin camına
çarpıp dururken, bağlılıkla bağlanmanın, sahip çıkmakla sahip olmanın

farkları gibi temel ilişki meseleleri de aklımızın bir ucuna pati atıyor.

Yalnızlığına çare olarak illa da güzelliği dillere destan, uysal bir kedi isteyen Güliz Hanım limanda karşılaşılıyor onunla. Ona göre kedinin gözleri “Beni sev” diyerek bakıyor. Güliz Hanım da onu çok seviyor ve evin onlar için bir yumak olup etraflarını sıkıca sarıp sarmalayacağından emin davranıyor. Oysa kedi, o yumağı, içine girip hapis olacağı değil hazzına varacağı bir şey olarak istiyor. O, kesinlikle bir bağımsız. Bu nedenle sokağındaki kedilerin onu aralarına almamasını umursamıyor, keşiflere çıkıyor. Güliz Hanım’ın birbirine kapanan âşıkların yaşamına duyduğu arzuyu önemsemeden evi otel ya da lokanta olarak kullanmaya başlıyor. Dahası ziyaretlerini haftanın belli günlerine indiriyor. Bir yanda kendi romantik tahayyülüne yenilen azat edilmiş bir sahip, bir yanda özgür bir kedi... Göknil Genç bu durumu şöyle anlatıyor:

“Bazı kediler vardır, evde yaşamaya dünden razıdır. Alırsın içeri, bir daha sokak kapısının önünden geçmezler. Pencere önü onların tüm dünyasıdır. Hangi serçe nereye konmuş, âşık kumrular saat kaçta pencere önünde buluşmuş, hepsini bilirler. Çocukların okul servislerini takip eder, sabah ve akşam mama saatini buna göre ayarlarlar.

Böyle bir kedydi Güliz Hanım’ın hayallerindeki. Ama şansına Gümüş gibi başına buyruk bir kedi buldu. Artık haftada bir ya da iki gün eve uğruyordu Gümüş. İşin tuhafı, haftanın hep aynı günleri geliyordu.

Peki ya, bu kedi diğer günler nereye gidiyor, ne yiyip, ne içiyordu?”

Güliz Hanım ne bilsin ki gözü ondan başkasını görmesin istediği Gümüş, üzerine kuma üstüne kuma getirmiştir. Farklı isimlerle anıldığı başka başka hayatlar yaşamaktadır. Ya da o aslında hayatının bütünlüğünü bu şekilde kuruyordur da biz kendi bağnazlığımızı başka başka hayatlar diyerek açık ederiz.

Güliz Hanım şahit olduğu konuşmalardan yola çıkarak kedinin haftanın hangi günü kimi sevindirdiğini çıkarmaya çalışır.

Salı: Seramik Atölyesinde Modellik

Çarşamba: Küçük Deniz’le Markette Süt Günü

Perşembe ve Cuma: Evimde

Cumartesi: Pastanede Sosis Soygunu

Bir kedi ki kaç kapının ipini çektiği belli değil. Güliz

Hanım kitaptaki pek çok damara nokta atışı yapan sorulardan birini sorar kendine: *“Hangi gün nerede olduğunu bilsem ne olur? Yanı başımda olmadıktan sonra...”*

Yine de pazar ve pazartesinin gizemini çözmek için dedektiflik oynamaktan alıkoymaz kendini. Bu sırada da ayrılık sancısına katlanmak için kedinin örgüden bir heykelini yapar. Gümüş için aldığı ama onun hiç takmadığı tasmaya bu cansız varlıkta yer bulur. Bu sırada da Gümüş’le ya da kendisiyle şöyle konuşur:

“Sana başına buyruk diyorum ya, belki de kıskanıyordum seni. Özgürsün çünkü.”

Güliz Hanım herkes gittiği hâlde kalmış, kendisi hiç gidememiştir. Rahat yaşam koşullarına minnetin hayat kararlarını yönetmesine dair de şunları söyler: *“Sen cesur bir kedisin. Yemek, kucak, bahçe, sıcak bir yatak... Bunları bir şekilde buluyorsundur zaten. Yaşamak özgürlük olmalı.”*

Gümüş de bir kez daha özgürlüğü seçer. Bir gün Güliz Hanım’a çaldığı sosisleri, arkadaşı Deniz’e kendisinin örgü maketini hediye bırakıp gider. Hayatına dokunduğu kişiler de hem onun hem de hayatın sınırlarını çözmekle baş başa kalır.

Emekli Vagon, Değirmenci ile Baykuş ve Küçük Kırmızı Düğme kitaplarında da ayrılık ve bağlanma temaları üzerinde duran Genç, bu kitabında konuya farklı açılardan bakmış. Önce birey olmakla çözülen ilişki sınırlarına dair soruların her biri çok kıymetli. Kitabın zaafı ise tekrarlar, sarkmalar ve bunların aynı zamanda dağınıklığa yol açacak biçimde yapılması. Örneğin Güliz Hanım’ın ne umduğu ne bulduğuyla ilgili açıklamalar “E biz bunu okumuştuk zaten.” dedirtmenin yanı sıra, “Hikâyede ilerledik mi yoksa geriye mi döndük?” sorusunu sormamıza neden olacak biçimde derli toplu anlatımı zedeliyor.

Dileğim odur ki ilginç ve doğurgan kurgusuyla, yarattığı özgün kedi karakteriyle ve Mert Tugen’im enfes resimleriyle *Çok Evin Yok Kedisi*’nin yolu açık olsun ve bu yola Göknil Genç’in viyolası eşlik etsin... ■

Çizimlerin ifade gücü ★★★★★

Kurgunun özgünlüğü ve tutarlılığı ★★★★★

Dilin edebi niteliği ★★★★★☆

Kapak tasarımı ve baskı kalitesi ★★★★★

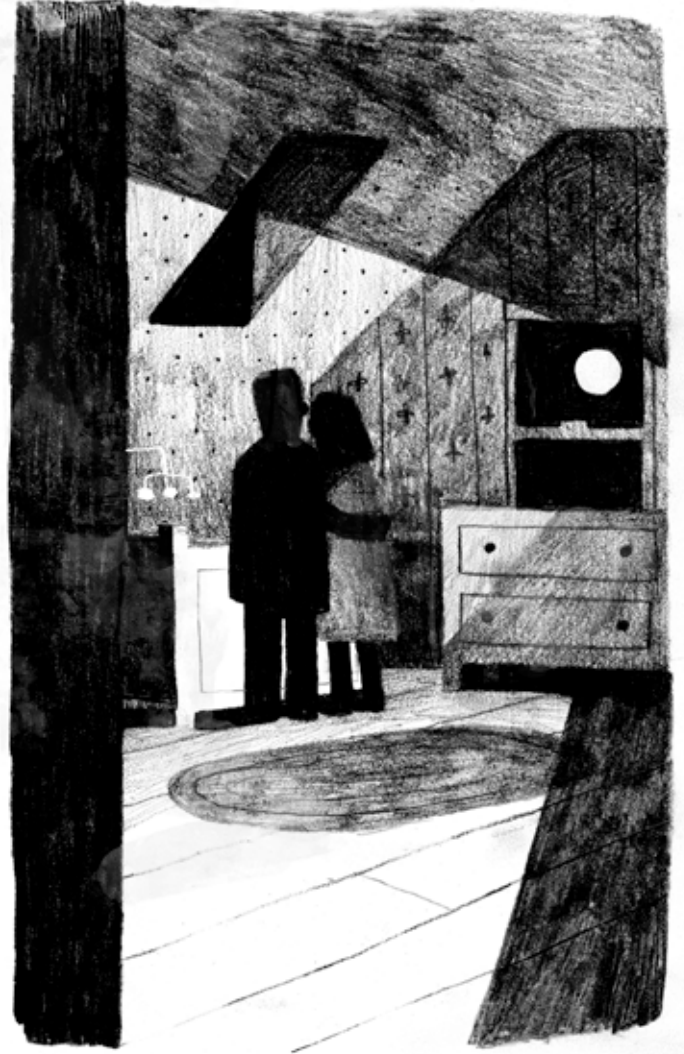
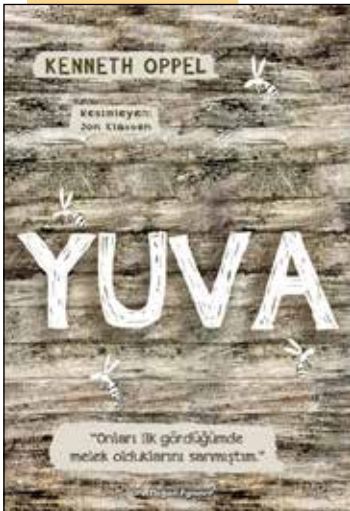
Redaksiyonun titizliği ★★★★★

Mükemmellik cenderesinde bir yuva arayışı

Gotik bir anlatı olan *Yuva*, bir yanıyla çok duygusal diğer yanıyla sert ve huzursuz edici. Elinize aldığınızda bir kenara bırakamayacağınız kadar da sürükleyici.

Yuva
Kenneth Oppel
Resimleyen: Jon Klassen
Türkçeleştiren: Emre Karatay
Doğan Egmont, 216 sayfa

Yazan: Özlem Toprak

Çocukluk, hayaller kadar korkularla da belirlenen bir dönem. Hangimiz anlamlandıramadığımız ama teslim olmaktan da kendimizi uzun süre alıkoymadığımız korkular yaşamadık ki? Küçük bir kızken geceleri karanlıktan deli gibi korktuğum günleri dün gibi hatırlarım. Ödüllü yazar Kenneth Oppel de *Yuva* romanında, Steve'in rüyalar ve korkularla dolu hem gerçek üstü hem de bir o kadar gerçek dünyasına götürüyor bizi. Çocukluğumuzun zorlu kâinatına...

Kitabın ismi *Yuva*, bir yanıyla Steve'in; anne babası, kız kardeşi Nicole ve hasta doğan bebek kardeşi Theodore ile paylaştığı yerin adyken diğer yandan da o bunaltıcı yaz mevsimi boyunca evin çatı saçaklarında yuva kurmuş yaban arılarına bir gönderme. Üstelik pek çok takıntısı olan, terapisteye giden Steve, arı alerjisi olan ve yanında EpiPen iğnesi bulunduran bir çocuk.

Yine de aslında en büyük korkusu arılar değil. Esas mesele teşhisi tam konulamamış ve ailenin sürekli hastaneye koşturmasını gerektiren bebeğin

hastalığı ve bu hastalıkla birlikte Steve’de sürekli el yıkamaktan, yatağın başucunda bir karaltı gördüğü için sadece nefes alabilecek kadar yorganı başına çekmeye varıncaya kadar bütün eski takıntıların hortlamış olması. Üstelik buna, bu kez tuhaf rüyalar da eklenmiş durumda. Steve bizi giderek korkutucu bir hâl alan rüyalarına şu girişle dâhil ediyor: “Onları ilk gördüğümde melek olduklarını sanmışım. Soluk ve incecik kanatlarıyla, çıkardıkları müzikal sesle ve onları sarmalayan ışıkla başka ne olabirlerdi ki? O anda sanki beni, önceden tanıyormuş gibi, bir süredir izledikleri ve bekledikleri hissine kapılmışım. Bebek doğduktan on gün sonra gece vakti rüyama girdiler.”

ONARMAK SÖZÜNÜN İRKİLTİCİLİĞİ

Derken Steve, bu düzenli rüyalarındaki muhatabın kraliçe arı olduğu ve kendisinin her seferinde arı kovanını ziyaret ettiğini fark ediyor. Bir de konuşmalardan giderek irkildiğini... Çünkü kraliçe arı Steve’e dair her şeyi biliyor, hem de sırf onu sokmuş olduğu için. Dahası bebeği iyileştirmeyi vadederken “onarmak” ve “yenisiyle değiştirmek” fiillerini kullanıyor. Ne de olsa arıların dünyasında her şey mükemmel bir uyum içerisinde ve kusurlara yer yok. Steve ise bebek kardeşinin düzelmesi için olur verdiği sözün sorumluluğu altında huzursuzlanmaya başlıyor. Öyle ki kardeşi Theo’nun sağlığına kavuşmasından anladığı şey, pek de bu yaban arılarının planladığı şey değil gibi. Üstüne üstlük komşuların hiç görmediği ama aile bireylerinin gördüğü bıçak bileyicisi adamın evlerinin kapısına bıraktığı, sapı tam Steve’in eline uygun garip bir bıçak var ortada. Ha bir de kız kardeşi Nicole’ün oyuncak telefonuyla konuştuğu Bay Hiç Kimse’nin uyarıları... Ve denetimi altında olmayan bütün bu tuhaf olaylar “Sakin olmamı gerektiren çok fazla durum var. Ama bu konuda hiç de iyi değildim,” noktasına getiriyor onu. Arı korkusu ve kardeşinin ölebileceği ihtimali, göze almayı aklından dahi geçiremeyeceği bir mücadeleye dönüşüyor gitgide.

Emre Karatay’ın çevirdiği *Yuva*’da, Jon Klassen’in, hiçbir surete yer vermeyen ancak gergin atmosferi çok iyi yansıtan siyah-beyaz çizimleri de bu gergin hikâyeyi keskinleştiren ana unsurlardan biri. Daha önce de İthaki Yayınlarından çıkan ve Mary Shelley’nin efsanevi kahramanı Frankenstein’in çıraklık dönemini kurguladığı gençlik fantastik kitabı *Ka-*

ranlık İşler bulunan Opper, 1985’ten bu yana ağırlıklı olarak çocuk ve gençlik edebiyatına yoğunlaşmış bir gotik anlatı ustası. Kanada doğumlu Kenneth Opper, sinema ve İngilizce eğitimi eşliğinde bir dönem İngiltere ve İrlanda’da da yaşamış. Kitapları pek çok farklı dile çevrilen ve alanında birbirinden değerli ödüller alan Opper, *Yuva*’yı da çocukları Sophia, Nathaniel ve Julia’ya ithaf etmiş.

KORKULARI OLANLAR İÇİN ZORLAYICI

Gotik bir anlatı olan *Yuva*, bir yanıyla çok duygusal diğer yanıyla sert ve huzursuz edici. Elinize aldığınızda bir kenara bırakamayacağınız kadar da sürükleyici. Kusursuzluğun soğuk ve gerçek dışı bir talep olduğu; insanların tam da farklı, tuhaf, hatta kusurlu yanlarıyla, oldukları hâliyle kabul edilmesi gerektiği yönündeki sıcak mesajı iç ısıtırken, Steve’in birinci tekil şahıstan anlattığı ürpertici hikâyenin açıkçası kan donduran pek çok ayrıntısı var. Dolayısıyla çocuk okur kitlesinin yaşını bu açıdan gözetmek yararlı olabilir. Öte yandan kitabın yetişkinler dünyasına da hitap eden çok yönü bulunuyor. Bu açıdan birlikte okunup tartışılmak için çok verimli bir kaynak.

Kraliçe arının ağızından yapılan toplumsal mükemmellik dayatmasına dönük eleştiri, pek çok önemli meseleyi konuşmaya imkân verecek zenginlikte: “İnsanlar yalan söyleyip mükemmel olanı istemediklerinden bahsediyor. Ama aslında istiyorlar. Mükemmel gövdeler ve zihinler, konforlu koltuklar ve arabalar, tatiller, erkek ve kız arkadaşlar, evcil hayvanlar ve çocuklar. Neden yalan söylüyoruz ve istemediğimizden bahsediyoruz? Çünkü insanların cimri, kibirli veya zalim olduğumuzu düşünmelerinden korkuyoruz. Ama bunları hepimiz istiyoruz.” Ve bütün bu maceranın içinde savrulan Steve’in arıların önerdiği o mükemmel bebeğin asla Theo’nun yerini tutamayacağını fark etmesi de çok değerli. Çünkü aslında hepimiz zayıflık, korku, zaaf ve arzularımızla mükemmel ve tamız. Yuva da, bu gerçeğin içerisinde rahat hissettiğimiz zaman ve mekânın adı... ■

Dilin edebi niteliği ★★★★★

Kurgunun özgünlüğü ve tutarlılığı ★★★★★

Çizimlerin ifade gücü ★★★★★☆

Kapak tasarımı ve baskı kalitesi ★★★★★

Redaksiyonun titizliği ★★★★★☆

AÇ BAŞKA BİR KİTABI!

Resimlemeleri kadar tasarımı da çok başarılı olan eser, çocukları dokunmaya itiyor ve interaktif bir deneyim gerçekleştiriyor.

Yazan: **Çağla Vera Kılıçarslan**

Çocuklar daha hayatlarının başlangıcında bir yerde fark ederler ki izimli olmadıkları her şeyin gerekçesi aynıdır: “Çünkü sen küçüksün.” Büyükle rin izimli oldukları her şeyin açıklamasıysa bunun tam tersidir: “Çünkü biz büyüğüz, küçük değiliz.” Böylece çocukluk çağında, artık “küçük” olmak istememe mücadelesi başlar. Hemen büyümek, “büyük olmak” istenilir. Ancak yetişkinlikte de hep bizden daha “büyük” olduğunu hissettiren ya da bizden daha “büyük” olduğunu hissettiğimiz kimselerle ve şeylerle karşılaşırız. Bu kitap, küçük kelimesinin omuzlarına binmiş olan olumsuz anlamlar ve hissiyatlar dizgesini sarsıyor. Jesse

Aç Bu Küçük Kitabı

Jesse Klausmeier

Resimleyen: Suzy Lee

Türkçeleştiren: Sima Özkan

Meav Yayıncılık

(Bir Kitap Yolla), 40 sayfa

Klausmeier ve Suzy Lee el birliğiyle “küçük” kelimesi ne itibarını geri veriyor. *Aç Bu Küçük Kitabı*’nın, isminden de anlaşıldığı üzere küçük olmakla hiçbir derdi yok. Kitabı açıyoruz ve başka bir kitapla karşılıyoruz, derken bir başka kitapla daha... Küçük kırmızı kitap uğurböceğinin hikâyesi, uğur böceğinin elindeyse küçük yeşil bir kitap, işte o da kurbağanın hikâyesi. Gökkuşluğu renklerinin marjına yerleşmiş ve kü-

çüldükçe küçülen, her bir kitapla da merkeze doğru ilerleyen bir yolculuk bu.

Çocukken yaptığı bir projeden yola çıkan Jesse Klausmeier’in ilk eseri olan *Aç Bu Küçük Kitabı*, 2013’te resimli kitap dalında Boston Globe-Horn Book Onur Ödülü kazanmış. Resim diliyle anlattığı *Dalga* kitabı ile 2008 yılında The New York Times’ın En İyi Resimli Kitap Ödülünü ve İllüstratörler Derneği’nin Altın Madalyasını alan, 2013 yılında da ABD Ulusal Kitap Festivali’nin posterini tasarlayan sanatçı Suzy Lee ise alanında tanınmış bir isim.

Okuyucuyu içine alan, kavrayan, pastoral tonlarda çarpıcı çizimlere sahip olan bu kitabın resimleri kadar tasarımı da çok başarılı. Formatla gerçekleştirilen oyun, çocukları dokunmaya itiyor ve interaktif bir deneyim gerçekleştiriyor. Kitabın son cümlesi ise “Aç başka bir kitabı!”. Metnin genel izleğiyle aynı ritmi yakalayan bu teşvik cümlesi ile yazar, kitabındaki serüveni başka bir kitapla ilişkilendirerek köprü kuruyor. Bir yazarın kendi kitabında “aç başka bir kitabı demesi” demesi çok da alışlagelen bir şey değil. Anlıyoruz ki Jesse Klausmeier’in çocukları ve çocukların kitaplarla ilişkilerini merkeze alıyor. İşte bu yüzden açın bu küçük kitabı. ■

Kurgunun özgünlüğü ★★★★★☆

Çizimlerin ifade gücü ★★★★★★

Grafik Tasarım ★★★★★★

Baskı kalitesi ★★★★★★

Bana dileğini söyle sana kim olduğunu söyleyeyim

Jimmy Liao, çizim ve dizeleriyle her yaştan ve her kültürden okuru kendi iç dünyasına götüren evrensel bir dil yaratıyor. Karakterlerinin hemen hepsi çocuk. Henüz özgürce dilek dileyebilecek kadar masum ve maskesizler

Yazan: **Suzan Geridönmez**

Herkesin bir dileği vardır. Bir dediğime bakmayın. Dilek dilemek bedava. İster bir ister bin bir dilek dileyin cebinizden bir şey çıkmıyor, sizden bir şey eksilmiyor. Dileklerinizi tüm dünyaya haykırabilir, kendinizden bile saklayabilir, sadece en yakınınıza paylaşabilirsiniz. İsteyen istediğini dilemekte serbest. Gönlünüzden geçenler gerçekçi yahut gerçekleştirilebilir olacak diye bir şey de yok. Mar-sa gitmeyi de dileyebilirsiniz, dünyada savaşların

bir daha hiç yaşanmamasını da. İşyerinizde patronunuzdan gelen sevimsiz maile bakıp “Off, bir an önce paydos olsa,” diye iç geçirmek kadar, sırt üstü uzandığınız yerden gökyüzüne bakıp “Ah, keşke şu anda bulutların arasında süzülsem,” diye iç çekmek de dilek sınıfına girer.

Dilekler bunca sınırsızken kimin ne dileyeceğini ön görmek de çok zor. Dilekleri tanımlayan belki de tek şey verili durumdan, mevcut koşullardan farklı

oluşları, içinde değişiklik isteğini barındırmaları. Sonuçta zaten sahip olduğunuz, yaşadığınız bir şeyi dilemenize gerek yoktur. Mutlu bir anın sürmesini dilemeniz bile aslında o anın yitdiğinin, önüne kaybetme korkusunun geçtiğinin işaretidir. Kısacası en uçuk kaçık dilekler bile onu dileyenin gerçekliği hakkında önemli ipuçları barındırır. Çünkü dilekler hayal gücüyle şekillenseler de onları doğuran realitedir.

Sanırım dünyaca ünlü illüstratör Jimmy Liao’nun Desen Yayınlarından çıkan *Bir dileğim var!* adlı eserinin, bende küçük bir anahtar deliğinden insanın en gerçek hâllerine bakıyormuşum etkisi yaratmış olması da bu yüzden. Orada korku da vardı özlem de. Kardeş kıskançlığı da gördüm aşk acısı da.

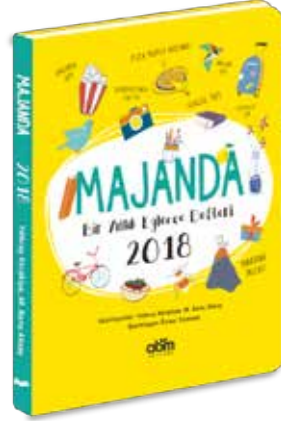
Ama dediğim gibi Jimmy Liao’nun bana tanıdığı bakış açısı bir anahtar deliğinin insana tanıdığı bakış açısından çok da geniş değil. İşin sırrı da burada: Bir sayfayı çeviriyorum ve karşılaştığım sadece boş bir sandalye resmiyle “*Lulu’nun dileği asla gerçekleşmeyecek. Çünkü büyükannesine şöyle sınımsıcak, sıkıca sarılmayı diliyor,*”dan daha uzun olmayan iki cümle. Lulu’nun yüz ifadesini görmüyorum, sesini duymuyorum, ona odaklanmıyorum. Resim ile cümleleri birleştirmek, anlamlandırmak için kendi içime dönmek, kendi deneyimlerimi hatırlamak, yitirdiklerime duyduğum hasreti bulup çıkarmak zorundayım. Bu bana dokunuyor. Bu benim Lulu’ya sahiden de dokunmama yol açıyor. Jimmy Liao, çizim ve dizeleriyle her yaştan ve her

Bir Dileğim Var
Jimmy Liao
Türkçeleştiren: Ümit Mutlu
Desen Yayınları, 128 sayfa

2018 YILINI HEP BİRLİKTE PLANLIYORUZ!

► 2018 yılını planlamak, planlarken de gezmek, eğlenmek, öğrenmek, hayal gücünüzün sınırlarını zorlamak ister misiniz?

2018 yılında izlediğiniz filmleri, dinlediğiniz müzikleri, okuduğunuz kitapları kaydetmek; ruh halinizi takip etmek ve harçlığınızın hesabını tutmak ister misiniz? Bir sürü eğlence de cabası! O halde size bir ajanda değil, MAJANDA öneriyoruz!

kültürden okuru kendi iç dünyasına götüren evrensel bir dil yaratıyor. Karakterlerinin hemen hepsi çocuk. Henüz özgürce dilek dileyecek kadar masum ve maskesizler. Mesela *“Hero'nun dehşetengiz bir dileği var: Hayvanların, insanlara amansızca kafa tutabilmesini istiyor.”* Gelelim ateş gibi asfaltta, sahibinin arabasının peşinden koşan bir köpek gören Jack'e. O *“bir dilek tutmuş: ‘Keşke,’ demiş, ‘keşke şu yavru köpek, kimsenin malı olmadığını hemencecik fark etse.”*

Kitapta geçen dilekler insana ve onun en insana dair hâllerine büyük bir empati yansıtırken, öte yandan yaratıcısının başta hayvan hakları ve çevre olmak üzere duyarlılıklarını açık ediyor. *“Mavi dilekler gökyüzü için, deniz için, yıldızlar için. Sarı dilekler muz ve ay için. Yeşil dilekler çayırklar, çimenler, ormanlar ve çevresel farkındalık için.”* Kısacası her renkten dilek daha yaşanması bir dünya için.

Bir dileğim var!, Jimmy Liao'nun Türkçeye kazandırılmış ilk kitabı. Tayvanlı çizerin ünü ülkesini çoktan aşmış, eserleri dünyanın dört bir yanında büyük bir heyecanla karşılanırken, yayınevini kutlamak yerine geç bile kaldılar denebilir. Ama bir cevheri bulup çıkarmak kadar ışığundan bir şey kaybetmesine izin vermeden yayımlamak da önemli. İşte Desen Yayınları bu sorumluluk duygusuyla hareket etmiş. Liao'nun her biri kendi başına hikâye değerindeki illüstrasyonlarının hak ettiği baskı ve kâğıt kalitesinden ödün verilmemiş, hüznün ile mizahın sarmaş dolaş olduğu melodik dil çevirmen Ümit Mutlu tarafından korunmaya daha doğrusu yeniden yaratılmaya çalışılmış ve bunda başarılı olunmuş.

Ortaya çıkan eser hediye niteliğinde. Hani birini sevindirmek ister ama bir türlü doğru şeyi bulamazsınız ya bazen. Ona dilemeyi unuttuğu dilekleri hatırlatın. Daha önce aklına bile getirmedeği şeyleri dileme cesareti aşılansın. Sadece her yaşa hitap ettiğinden değil büyük küçük birlikte okunabildiği ve sayısız diyalog kapısı açtığı için de çocuklarınızdan esirgemeyin. ■

Çizimlerin ifade gücü ★★★★★

Dilin edebi niteliği ★★★★★

Çeviri ve editörlük ★★★★★

Grafik tasarım ★★★★★

Baskı kalitesi ★★★★★

Aile fertlerinin programındaki işleri bir araya toplamayı sağlayan 2018 Aile Takvimi ile ailelerin hayatları daha kolay olacak.

Yıldırım Karakiya ve Banu Aksoy'un hazırladığı, Öznur Sönmez'in resimlediği *Majanda* ve *Aile Takvimi* ile 2018 yılını keyifle geçireceksiniz.

HER KİTAPTA YENİ BİR SEN

abm
yayınevi

abm
ÇOCUK & İLK GENÇLİK

Beysan Sanayi Sitesi, Birlik Cad. Acar Binası No: 26
Haramidere, Beylikdüzü/İSTANBUL
Tel: (0212) 422 18 00 (pbx) Fax: (0212) 422 18 04
www.abmyayinevi.com.tr / info@bilgiacar.com

@abmyayinevi

@abmyayinlari

Uçtu uçtu, Tamar uçtu!

Şebnem İşigüzel'in çocuklar için yazdığı üçüncü kitabı *Uçtu Uçtu*, farklı ve eğlenceli bir okuma deneyimi yaşatıyor. Çocuklarınıza yemek yedirmeyi ve kitap okumayı bir de böyle deneyin.

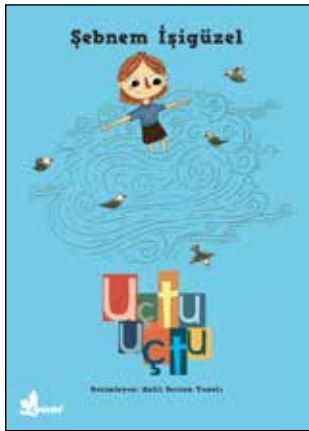
Yazan: **Gökçe Gökçeer**

Yemek yeme konusunda ebeveynini zorlamayan çocuk pek az bulunur. Bu deritten muzdarip ailelerin de en az çocuklar kadar çok seveceği bir kitap *Uçtu Uçtu*. Tamar, üç yaşında ve yemek yemeyi pek sevmiyor. Bir gün yine annesine zor anlar yaşatırken, annesi rüzgârla işbirliği yapıyor ve rüzgâr onu kaptığı gibi uçurup götürüyor. Çünkü Tamar, yemeğini yemediği için o kadar hafif ki onu uçurmak rüzgâr için hiç de zor olmuyor!

Neyse ki rüzgârın kollarında hiç korkmayan Tamar, onunla birlikte doğada birçok hayvanı gözlemlene şansı buluyor. Gördüğü her hayvan karnını doyuruyor, yemeğini bitiriyor. Maceralı bir

uçuş sonrası annesinin yanına dönen Tamar, elbette köftelerini bitirerek hem annesini hem bizi mutlu ediyor.

Hikâye, aslında yemek yemeyen çocuğun bir problem olduğuna dikkat çekmek istemiyor. Aksine, yemek yemeyen çocuğun peşinde elinde tabakla koşan anne sorununa işaret ediyor ve şu mesajı veriyor, ya da ben bunu alıyorum: “Acıkan çocuk yer, kendinizi

Uçtu Uçtu
Şebnem İşigüzel
Resimleyen: Halil Sercan Tunalı
Çınar Yayınları, 32 sayfa

de çocuğu da yıpratmayın!” Bu konuda gerginlik yaşayan ebeveyn ile çocukların ilişkisini de düzeltip renklendirebilecek bir güce sahip olduğunu düşünüyorum kitabın.

Çizimler, işlerini takip ettiğim ve başarılı bulduğum Halil Sercan Tunalı'ya ait. Kitabın asıl dikkat çeken özelliğine gelince... Alışıldık kitaplardan epey farklı. Çevirerek okuyacağınız sayfalar yok bu kitapta. Bir poster gibi katlanarak karton kapağın içine yerleştirilen tek bir dev sayfayı okuyorsunuz. Sayfa numaraları metni takip etmenizi kolaylaştırılıyor. Bu dev sayfanın arkasını çevirdiğimizde ise annesiyle Tamar'ın kocaman bir posterini karşımıza çıkıyor. Kitap bu hâliyle kesinlikle özgün bir tasarıma sahip. Ancak bir çocuk için okunması, elde tutulması ve kavranması güç olabilir. Ben bile zorlandım desem yalan olmaz. Belki de küçük yaşta el becerisini geliştirmek ve benim durumuma düşmemek için bu tarz yeniliklere açık olmakta fayda vardır; böyle de yorumlanabilir.

Şebnem İşigüzel'in üç yaşındaki kızı Tamar'dan ilham alarak yazdığı *Uçtu Uçtu*'yu okurken çok güleceksiniz. Dahası, uçma garantili...■

Çizimlerin ifade gücü ★★★★★

Öykünün özgünlüğü ★★★★★☆

Grafik tasarım ★★★★★☆

Hedef kitleye uygunluk ★★★★★

Baskı kalitesi ★★★★★☆

OKUMA HEYECANI

devam ediyor!

Birsen Ekim Özen'den *Mühürler Sandığı* serisinin dördüncü kitabı *Gizli Görev: Roma* ile antik bir uygarlığın gizemli koridorlarında soluk soluğa bir maceraya davet ediyor.

Can Aydoğmuş'tan sevgi, farkındalık, doğa ve hayvan sevgisi temalarını işleyen sıcak bir öykü.

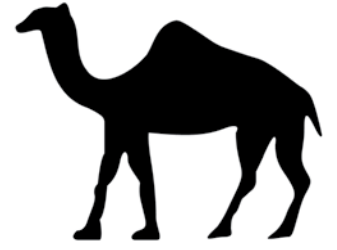

Çağdaş çocuk edebiyatımızın ödüllü yazarı Koray Avcı Çakman bu kitapla çocukları zamanda yolculuk yapmaya, tarihsel kişilikleri ve fikirlerini gündelik hayatın içinde tanımaya ve anlamaya davet ediyor.

Hayal gücü sınır tanımayan Tolki ile dünyanın en "Tuhaf" köpeği sizi heyecanlı bir maceraya davet ediyor!

Zengin batı cephesinde yeni bir şey yok!

Yazan: Toprak Işık

Medyanın taraflılığı kameramanın, muhabirin, haber yazarının, televizyon spikerinin dünya görüşlerinden mi kaynaklıdır? O medya kuruluşlarının patronları yok mudur? O patronlar, belli bir toplumsal sınıfın temsilcisi değil midir?

İnsanlar Neden Savaşır? Niki Walker, kalemini bu sorunun yanıtını vermek için koşturmuş. Yapı Kredi Yayınları tarafından ülkemiz okuruna sunulan kitabın çevirmeni Şahika Tokel... Hedef kitle ilk gençlik...

Kitapta anlatım bozuklukları ve kulak tırmalayan cümleler ne yazık ki epeyce fazla. İki örnek:

"Ama çatışmalar ve savaşlar çıktığında BM savaşı durdurmak ve şiddetsiz bir çözüm yolu bulmak için ülkeleri ortak bir diyalog kurmaya davet etmeye çalışır."

"Bu aslında, savaşı kazananın neler olduğunu anlatma fırsatına sahip olduğunu söylemenin bir yoludur."

Ortalama bir okur yukarıdaki cümlelerin sorunlarını kolayca fark edecektir. Dil konusunda yeterli özenin gösterilmemiş olduğu çok açık. Kitap, savaşın öncesinde çatışmaları ele alarak başlıyor. Toprak, iktidar hırsı,

eşitsizlik, yetersiz kaynaklar ve güvenlik arayışı ilk akla gelen çatışma nedenleri arasında... Küresel çatışmaların çoğu, aynı anda bunlardan birkaçına birden dayanıyor. Din, cinsiyet ya da etnik kimliğin baskı nedeni olabildiğini hepimiz biliyoruz. Bir insanın teninin renginden dolayı eziyet görmesine sadece filmlerde rastlanmıyor.

Toprak... Şiirlerde, marşlarda vatan, memleket, yurt... Aynı zamanda zenginlik kaynağı. Hâlâ dünyanın sayısız köşesinde toprak anlaşmazlıkları yüzünden kan dökülüyor. Bu saptamaların altına Niki Walker'la birlikte herkes imza atar.

Savaşın doğurduğu kısır döngüyü anlatan güzel bir de akış diyagramı var kitapta. Süreç, silahlara ve askerlere harcanan parayla başlıyor. Böylece daha fazla kaynak ihtiyacı doğuyor ve bu kaynakları elde etmek için savaşmak gerekiyor. Savaşın galibi, gasp ettiği kaynakları satıp misliyle silah olarak savaşı sürdürüyor. Bu diyagrama bakan dikkatli okur, yazara sormadan edemez: İyi de silah tüccarları nerede? Onlar da dâhil edilseydi, döngünün kısırılığı kalkardı ortadan. Üstelik yazar, Başkan Reagan'ın, İran-İrak savaşında hem desteklediği Irak'a hem de düşman ilan ettiği İran'a silah sattığını hatırlayacak yaşta.

Somali, Kenya, Etiyopya ve Ruanda'daki savaşlardan bahsedilmiş; Afganistan'ın içinde kavrulduğu ateş çemberine geniş yer verilmiş. Taliban'ın geçmişi ve bugünü anlatılmış ama Taliban ve benzeri vahşi oluşumların Batı ile ilişkisine hiç değinilmemiş. Daha da önemlisi, milyonlarca insanı vakitsiz toprağın altı-

**İnsanlar Neden Savaşır?
Çatışma, Savaş ve Barış**
Niki Walker
Türkçeleştiren: Şahika Tokel
Yapı Kredi Yayınları, 80 sayfa

na gönderen iki dünya savaşı hiç hatırlanmamış bile. Emperyalizm bir kez olsun cümle içinde kullanılmamış. Pazara ulaşmak, ürettiği malları satmak için kan dökmekten çekinmeyen kapitalist ülkeleri anma zorunluluğu hissetmeyen yazar, şöyle hoş bir saptamada bulunmuş: “(...) dünyadaki pek çok ülke, petrolü satmak için çıkarılan bir avuç ulustan alır. Ülkeler bu petrole erişimlerinin tehdit altında olduğunu hissedince çatışma çıkar.”

Ne kadar naif bir yaklaşım. Petrole ihtiyaç duyan pek çok ülke var. Bir de bu petrolü sırf satmak için çıkarılan bir avuç ülke... İhtiyaç duyan ülkeler, ihtiyaçlarına erişimlerinin tehdit altında olduğunu hissedince çatışmak zorunda kalıyorlar. Vietnam'ın petrole ihtiyacı var mı? Kimin yok ki. Ama yirminci yüzyılda büyük devletleri sıraya dizip tokatlayan, ABD'yi Hollywood'a kadar kovalayan bu hırçın ülke, muazzam savaş becerisini, petrol zengini bir coğrafyaya çökmek için kullanmayı akıl edememiş nedense.

ABD, nerede petrol varsa silahını kapıp oraya demokrasi götürmek için koşuyor. Oysa kendine yetecek kadar petrolü var ve buna rağmen başkalarına ait petrol kuyularına hücum etmeden duramıyor.

Eleştirel düşünce kapsamında gençlere bir önerisi var yazarın: Okuduğunuz haberlere, doğruluğunu sorgulamadan inanmayın, diyor. Çünkü haberciler de insanmış ve yaptıkları işe, ister istemez kendi kişisel yorumlarını katarlarmış. El insaf! Medyanın taraflılığı kameramanın, muhabirin, haber yazarının, televizyon spikerinin kişisel dünya görüşlerinden mi kaynaklıdır? O medya kuruluşlarının patronları yok mudur? O patronlar, belli bir toplumsal sınıfın temsilcisi değil midir? Meselenin bu tarafına dikkat çekmek Bayan Walker'ın aklına gelmemiş.

Günümüz savaşlarının birincil nedeni emperyalistlerin doyuramadıkları kâr hırsıdır. Kendi kötülükleri ile yüzleşmek bakımından zengin Batı cephesinde yeni bir şey yok. Ve savaş mağdurlarının artık bu masallara karınları tok. Çünkü buralar hep kan, hep gözyaşı... ■

Dilin akıcılığı ve açıklığı ★★★★★

Bilgilerin çağdaşlığı ve bilimselliği ★★★★★

Konunun işlenişi ★★★★★

Hedef kitleye uygunluk ★★★★★

Grafik tasarım ve baskı kalitesi ★★★★★

Redhouse Kidz ile Tarihin Büyük Uygarlıklarını Keşfedin!

Bu seride, merak uyandıran pek çok
bilgiyle zenginleştirilmiş
hikâyeler okuyacaksınız.

10 yaş
ve üzeri

REDHOUSE

SEV

Hayalet olmak kader değildir

“Seni seviyorum,” demenin türlü türlü yolu vardır. Bazen elini sevdiğinin kalbine koymak bazen de Mila gibi kumsala “seni seviyorum anne,” yazmak gibi...

Yazan: Gökhan Yavuz Demir

Ben Bir Hayaletim
Güzin Öztürk
Tudem Yayınları, 112 sayfa

Kargocuyla Kocabaş artık birbirlerini tanıyorlar. Ama yine de karşılıklı önyargılarını muhafaza ediyorlar: Biri diğeri için yabancı, diğeri de öbürü için vahşi ve iri bir köpek. Acaba her canlı bilmediğinden korkmaya mahkûm mu? Oysa kargodan bu sefer çıkan kitap ve yazarı da benim için meçhul. Tanışmak için yapılacak şeyse belli. Bir an evvel Kocabaş'ı bahçede güneşlenmeye bırakıp, içeride bir fincan sıcak çay içerken Güzin Öztürk'ün *Ben Bir Hayaletim*'ini okumaya başlamak.

Küçük Mila'nın hikâyesi bu. Başkalarının onu delip geçen bakışları karşısında kendini şeffafmış, hatta hayaletmiş gibi hisseden dünyalar tatlısı küçük Mila'nın iç dünyasına davet ederek bizleri, bizim gibi olmayan başka güzel arkadaşlarla tanıştıran bir hikâye.

“... *aslında ben bir hayaletim,*” diye başlıyor kendi hikâyesini anlatmaya Mila. Kendisi gibilerin görülmesinin zor olduğunu söylüyor. Bu hepimizin hayal ettiği tarzda bir “görülmez” olma fantezisi değil ama. Mila hayalet olmadığı hâlde bir hayalet olmaktan, görülebilir olduğu hâlde görülemez olmaktan bahsediyor. Bu açıdan Mila yalnız değil. Mila gibi, farklı sebeplerden ötürü toplumumuzda görünmez olan pek çok insan var. Mila gibi onlar da her yerdeler. Fakat bizler, onları görmemek için

çalayarak, onlar sanki görülmezmiş gibi davrandığımızdan, Mila ve pek çokları kendilerini hayalet veya karanlığa hapsedilmiş bir deniz feneriymiş gibi hissediyorlar. Oysa Mila, sadece bir otizmlidir. Biliyorsunuz otizm sendromuna, her altmış sekiz çocuktan birinde rastlanabiliyor. Yani bir kusur değil. Hatta pek çok açıdan da özel biri Mila. İsteddiği şeyse seilmek, arkadaş edinmek, olduğu gibi kabul edilerek ötekileştirilmemek. Mila öteki olmayı kabul etmeyecek ve kendi olarak arkadaş çevresinde görünmez bir hayalet olmaktan çıkabilecek kadar güçlü bir kız. Bunu da her şeyden önce hayal etmeye cesaret etmekle başarıyor.

Boşanmış bir anne-babanın kızı Mila. Annesiyle yaşıyor. Annesine hayran küçük bir kız. Zorlu hayat koşullarında tek başına mücadele veren anne ise, yer yer otizmlidir kızının eğitimiyle uğraşmaktan yorgun düşse ve başkalarının duygularını anlamakta zorlanan kızının kafasını karıştırarak aynı anda hem gülüp hem ağlasa da sonunda hayat kavgasında ana-kız hep omuz omuzalar.

Mila'nın motor becerisini geliştirebilmek için özel bir eğitim alması gerekiyor. Oysa Mila okula gitmek istemiyor. O da parklarda koşturmak ve çimlerde yuvarlanmak istiyor. Ama kendisine "küçük sincabım," diye seslenen Melis, ona kelimelerin doğru telaffuzlarını, çatal bıçak kullanmayı, sayı saymayı ve resim yapmayı öğretiyor. Sihirli formülü ise Mila'ya Mila'nın istediği gibi davranmasıdır, kendi istediği gibi değil. Meselâ Mila'ya çok sarılmak istese de onu tedirgin edeceğini bildiğinden sarılmamakta ve sağ elinin avuç içini küçük kızın kalbinin üzerine koyarak "bu bizim sarılmamız olsun," demektedir. Böylece Mila da çok hızlı gelişme kaydederek her şeyi öğrenmeye ve öğrendiği şekliyle Melis'e ve annesine sarılmaya başlar. Aslında hep bir oğlu olsun isteyen ve düşüncesizce bunu kızına söyleyen uzaklardaki babayı bilemesek de kendilerine yeni ve güzel bir hayat kuran anne ile küçük sincabı çok mutludurlar.

Bu arada sürekli okul değiştiren Mila, ilk olarak kendisine, kutu içinde yaşayan ve kısacık saçları sayılmazsa ikizi sayılabilecek bir arkadaş yaratır: Paz. Önce onun geliş töreninin karmaşasından korksa da sonra akıl danışacağı kadar güvendiği

bir dostu olur Mila'nın. Bir süre sonraysa apartmanlarının bahçesinde yeni arkadaşlar edinir. Didem, Sinem, üzerine Mila'nın kabul edemeyeceği kadar eğildiği için elinde olmadan burnunu kırdığı Cihan ve B bloktaki yaşlı cadıdan haberler getiren Toprak.

Önyargıların kurbanı Mila, arkadaşlarıyla birlikte kimsesiz yaşlı bir kadına önyargıyla yaklaşır. Sevimli bir hafiye çetesi olur ve güya cadı olan yaşlı kadınının her hareketini izlemeye başlarlar. Mila'nın Paz'ın uyarılarının aksine cesurca davranışından ötürü yaşadığı korku dolu anlardan sonra minik dedektiflerimiz, polislin yaşlı insanları huzur evine kapatarak evlerini ellerinden alan çeteyi çökertmesi sayesinde yeni bir dost daha edinirler.

Yıllar sonra Mila 25 yaşına geldiğinde artık Güzel Sanatlar Fakültesinin Resim Bölümünde asistandır. Bunca zaman içinde Mila hayalet olmaktan giderek uzaklaşmış ve kendisi olmuştur. Ama asıl ilham ve motivasyon kaynağı daima onu seven ve hep yanında olan annesidir. Ve o anne kaç yıldır duygularını dile getiremeyen Mila'dan "seni seviyorum," demesini beklemektedir. Oysa "seni seviyorum," demenin türlü türlü yolu vardır. Bazen elini sevdiğinin kalbine koymak bazen de Mila gibi kumsala "seni seviyorum anne," yazmak gibi. Mila'nın bu duygu yüklü hikâyesi bitince bahçeye kızımın yanına iniyorum tekrar. Kocabaş'tan sadece iri diye korkanların aksine, onu bir bebek gibi yere yatırıp karnını kaşırken, öteki olarak gördüklerimizle ilgili saçma ve tuhaf önyargılarımızı bir kez daha düşünüyorum. Zihninin derinliklerinde sakladığı çantasındaki duygu kartlarıyla hayatı anlamaya çalışan küçük Mila'dan, kendi yarattığımız hayaletlerden korkmamayı öğrenmemiz gerektiğini söylüyorum yüksek sesle. Kocabaş da on kiloluk zeytinyağı tenekesi büyüklüğündeki kafasını sallayarak sanki bu fikrimi onaylıyor. ■

Dilin edebi niteliği ★★★★★☆

Kurgunun özgünlüğü ve tutarlılığı ★★★★★☆

Kahramanların işlenişi ★★★★★★

Grafik tasarım ve baskı kalitesi ★★★★★★

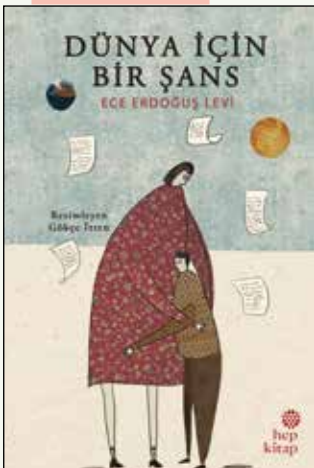
Redaksiyonun titizliği ★★★★★☆

Yalnızlar Gezegeninde kusursuz bir yalnız

Yazan: Sema Aslan

Hikâye, genel anlamda savaş karşıtı tonu, çocukların olağan korkuları ve hatta daha geniş bir perspektiften çocuk hakları üzerine söz söylemesi nedeniyle önemli bir yerde duruyor olsa da çocuk okurdan ziyade, yetişkin okura sesleniliyor gibi kaleme alınmış.

Dünya İçin Bir Şans
Ece Erdoğan Levi
Resimleyen: Gökçe İrten
Hep Kitap, 104 sayfa

Ece Erdoğan Levi'nin yazıp Gökçe İrten'in resimlediği *Dünya İçin Bir Şans*, çok soru soran, gördüğü her şeyden soru üreten Can'ın bakışından dünyaya ve insan davranışına odaklanan bir hikâye. Etrafını izleyen, yaşama duyarlı ve başka hayatlarla özdeşlik kurabilme becerisi olan Can'ın yolu, ülkesindeki savaştan kaçarak hayatta kalmayı başarmış olan Tahir'le kesişir. Bu kesişme Can için büyük bir mutsuzluk kaynağı olur. Eninde sonunda Can'ın mutsuzluğundan kaygılanan annesi, durumu babayla paylaşır. Zaten hikâye boyunca ufuksuzluğu, yüzeyselliği, ilgisizliğiyle sert bir biçimde eleştirilen -hatta bir "baba parodisi" olarak çizilen baba, tüm sorunları, savaşları ve savaştan kaçan çocukları unutarak "normal" bir çocukluğa geçiş yapması için Can'a bir futbol forması hediye

eder(!). Bu forma Can'ı futbol sahalarına taşıyacağına bir bayrağa, bir tür kılavuza dönüşür ve Can'ın başka bir gezegene seyahat etmesini sağlar. Adının Yalnızlar Gezegeni olduğunu öğrendiğimiz bu gezegene yolculuk biraz hayal, rüya gibi başlasa da kısa bir süre sonra kâbusa dönüşür. Zira Yalnızlar Gezegeni, adeta Dünya'nın gelecekteki hâlidir. Büyük Savaş sonrasında yanıp kül olmuş toprağın üzerinde her canlı tek başınadır; dağ bile dağ olmaktan mutsuz, ölümsüzlüğünden yorgundur.

En temel ve en mesafeli bakışla değerlendirildiğinde söylenebilecek ilk şey, yazarın hikâyesini barış yanlısı bir noktaya konumlanarak kurduğu. Can, savaş mağduru yaşıtı Tahir'in yaşadıklarını hayal etmekten bile korkarak, ancak onunla güçlü bir özdeşlik kurarak dünyayı anlamaya çalışırken çoğu kez umulmadık derecede derin sorular soruyor, bizi ahvalimizle yüzleşmeye çağırıyor. Mesela herkesin savaştan sonrasını merak ettiğini, silahları ve yıkımı konuştuğunu oysa kimsenin savaştan önceki mutlu günleri, sıradan ama huzurla akan yaşamı hatırlamaya cesaret edemediğini söylüyor. Bu, *Dünya İçin Bir Şans* üzerine konuşulabilecek ilk başlıklardan biri: Umulmadık derecede derin sorular sorması bir çocuğun. Daha hikâyenin en başında, Can'ın, yaşıtı diğer erkek çocuklardan farklı olduğunu -en azından o yaştaki erkek çocuklardan neredeyse koşulsuz beklenen davranış özelliklerine sahip olmadığını, yine Can'ın ağzından öğreniyoruz. Futbol tutkusu yoktur, çok girişken değildir, cinsiyetçi kalıplara şüpheyle

yaklaşır (babasının kendisine “koçum” yerine “tavşanım” ya da “sincabım” demesini yeğler mesela) gibi... Can'ın zengin bir hayal gücü vardır, zaten çok kitap okur ve her fırsatta kompozisyon yazar. Sorular sormasını da kitap okumayı sevmesine bağlar: “Çünkü çok kitap okumayı seven çocuklar meraklıdır. Benim gibi...” Yine de sorduğu soruların derinliği, şaşırtıcı. 9+ yaş grubu için önerilen kitabı; hikâyenin dilini ve elbette konusunun ağırlığını düşününce, insan biraz şüphe duyabilir.

Büyük Savaş'ı tek bir insanın öfke ve nefretinin çıkarıldığını öğrenen Can, bu bilgiyle öyle bir sarsılır ki bir daha mutlu olamayacağını düşünür. Hiçbir yere gitmek istemez, devam edecek gücü bulamaz. Ne zaman ki o savaşı çıkaran adamı bulur, işte o an, eve dönüş gücünü de bulur. Çünkü adamın cezalandırılması, her şeyin tek tek anlatılması, bir anlamda dünyanın uyarılması gerekmektedir. “...ağlayan çocuklar görmenin kime ne faydası var diyeceğim. Sizce bu mantıklı mı yani çıkan bütün savaşlar? Bir gezegenin zavallı bir patatese benzemesinin mantıklı açıklamasını isteyeceğim. Tek bir insanın sebep olabileceği felaketlerin boyutunu soracağım. Her şeyin yok olmasını akıllarının alıp almadığını. Duyguların görünmezliğine karşın varlığı üzerine hiç düşünüp düşünmediklerini.” Adamı paketlediği gibi kâğıttan kayığın üzerine atan, bayrak direğine geçirilmiş formasını dalgalandırarak eve dönüş yoluna çıkan Can, Yalnızlar Gezegeni'nden uzaklaşırken bunları düşünür.

Hikâye, genel anlamda savaş karşıtı tonu, çocukların olağan korkuları ve hatta daha geniş bir perspektiften çocuk hakları üzerine söz söylemesi nedeniyle önemli bir yerde duruyor olsa da çocuk okurdan ziyade, yetişkin okura sesleniliyor gibi kaleme alınmış. İncelikli yaklaşımına rağmen sözler yer yer fazla büyük kalıyor; Can'ın sözünü ettiği duygular fazladan kaptanlık ediyor. Can, yetişkinlerin açmazlarını, dünyanın içine düştüğü sorunlar ağını anlamadığını söylerken bile biraz fazla anlıyor. Bu “fazla” ton, hikâyeyi, konusunun da etkisiyle elbette dokunaklı kılıyor ama astral bir yolculuğa çıkmış küçük çocuğun maceraları tonundan da epeyce uzaklaştırıyor. ■

Dilin edebi niteliği ★★★★★☆

Kurgunun özgünlüğü ve tutarlılığı ★★★★★☆

Çizimlerin ifade gücü ★★★★★☆

Kapak tasarımı ve baskı kalitesi ★★★★★☆

Redaksiyonun titizliği ★★★★★☆

“Sen üşürken biz nasıl mutlu olabilirdik ki?”

Paylaşmanın, dostluğun, arkadaşlığın önemini vurgulayan, özellikle de soğuk günlerde içinizi ısıtacak sıcacık bir hikâye.

Güliz Dülgeroğlu Küpçü'nün kaleme aldığı, Cihan Dağ'ın resimlediği bu kitabı, çocuklar kadar yetişkinler de çok sevecek.

Beynini esnetip büyütebilirsin!

Beynini geliştirip esneterek şekillendiren bir “nöroheykeltıraş” olmak senin elinde. Nöroheykeltıraş ne demek diye merak ediyorsan, sorunun cevabını bu kitapta bulabilirsin.

Yazan: Elif Şahin Hamidi

Son zamanlarda okuduğum kitaplardan birinde, insan beyninin her saniyede on olgu depolama kapasitesi olduğundan ve yüz trilyon kelimeye eşit bir bilgiyi saklayabileceğinden söz ediliyordu. Tabii ne yazık ki biz bu kapasitenin çok çok küçük bir kısmını kullanabiliyoruz. Ama hemen eklemeliyim ki bu kapasiteyi geliştirmek de yine bizim elimizde. Çünkü beyin esneyip gelişebilen, muhteşem bir organ. Evet, inanılmaz ama beyin esneyebiliyor. Beyin gelişimi konusunda dünyanın pek çok farklı köşesinde, birçok okulda danışmanlık yapan Dr. JoAnn Deak, *Senin Muhteşem Esnek Beynin* isimli kitabında bunu gayet basit ve anlaşılabilir bir şekilde ortaya koyuyor. Bu bol ödüllü kitap, beynimizin nasıl işlediğini öğrenmek, gerçek potansiyeli hakkında bilgi sahibi olmak ve onu yakından tanımak adına merak uyandırıcı bir rehber.

Senin Muhteşem Esnek Beynin
Dr. JoAnn Deak
Resimleyen: Sarah Ackerley
Türkçeleştiren: Çağlar Sunay
Domingo Yayınevi, 32 sayfa

Kitap, beynin gerçekte ne yaptığı sorusuna cevap arayarak başlıyor. Sonra beynin bölümleri olan beyincik, serebrum, prefrontal korteks, hipokampus, amigdala ve de nöronlar hakkında, büyük küçük herkesin anlayabileceği yalınlıkta, kısa bilgiler veriyor. Dr. Deak, beynimizi yakından tanırsak

her şeyin çok daha farklı olabileceğini müjdeliyor adeta. Doğduğumuz andan itibaren bedenimizin bir parçası olan beynimiz de büyüyüp gelişiyor. Üstelik yaşamımızın ilk on yılında beynimizin gelişimi çok daha hızlı. Dr. Deak'e kulak verecek olursak: *“Bu dönem, beyninin gelişmesini hızlandırabileceğin ve onu güçlendirebileceğin büyüdü on yıldır. Nasıl ağırlık kaldırma antrenmanlarıyla kaslarını güçlendirebilirsen, yeni şeyler öğrenerek de beynini güçlendirebilirsin.”*

Bu arada hata yapmaktan asla korkmayın. Çünkü yaptığınız hatalar öğrenmenize yardımcı olur, beyniniz bir soruna çözüm bulana kadar sürekli yeni şeyler dener ve böylece esner. Peki ya hata yapma riskini almak istemezsen? İşte o zaman elastik beynini esnetme şansını da yakalayamazsın.

Beynini geliştirip esneterek şekillendiren bir “nöroheykeltıraş” olmak senin elinde. Nöroheykeltıraş ne demek diye merak ediyorsan, bu sorunun cevabını da kitapta bulabilirsin. Çizer Sarah Ackerley'in komik ve eğlenceli resimleriyle şenlenen bu kitap, muhteşem beynin anatomisini, işlevlerini, kapasitesini ve nasıl geliştirileceğini merak eden çocuklar için biçilmiş kaftan. Hatta ailece de okunması tavsiye olunur. Ama çocuklar unutmayın; sizin beyniniz, anne babalarınızın beynine göre daha hızlı esniyor. Hata yapmaktan korkmayın, yeter! ■

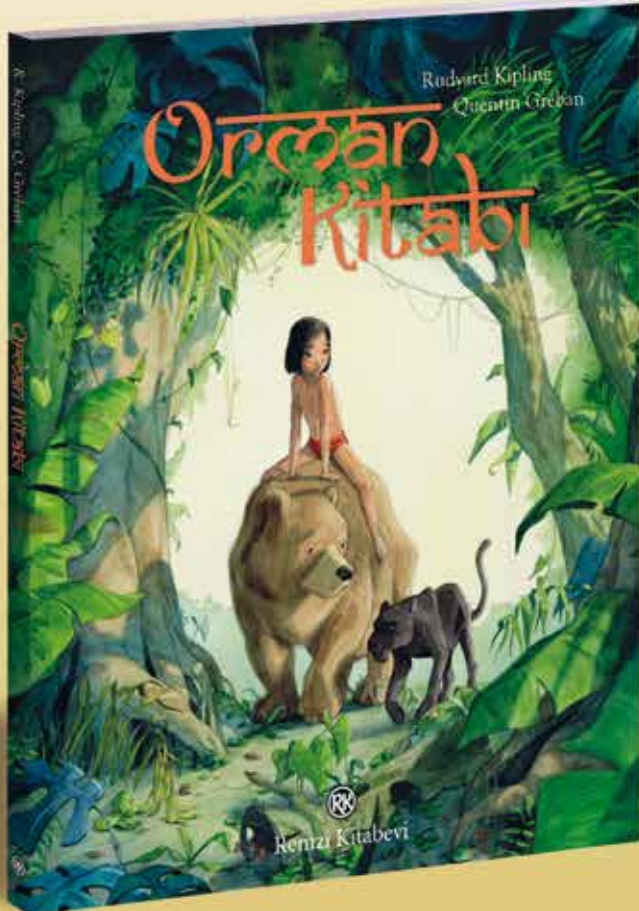
Çizimlerin ifade gücü	★★★★★
Anlatımın akıcılığı ve açıklığı	★★★★★
Konunun işlenişi	★★★★★
Hedef kitleye uygunluk	★★★★★
Grafik tasarım ve baskı kalitesi	★★★★★

Rudyard Kipling

Orman Kitabı

Resimleyen: Quentin Gréban

“ Baba Kurt, etrafı koklayarak dolaşiyor, dişine göre bir av bulmaya çalışıyordu. Hiç ses çıkarmadan ilerliyordu. Ansızın, çalılardan dibinde gizlenen bir şey olduğunu hissetti. Burnunu öne uzattı, kokladı... Sonra kafasını çalılardan arasına soktu. Karşısında iri parlak gözlü, pembe renkli, küçük bir hayvan duruyordu. Baba Kurt, onun ne olduğunu çok iyi biliyordu: O bir insan yavrusuydu... ”

www.remzi.com.tr

facebook.com/RemziKitap

Remzi Kitabevi

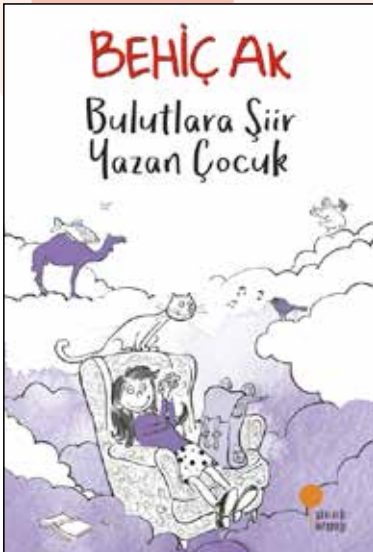
90 yaşında

MESERRETTİR, ÇOCUKLARIN PAYI

Yazan: **Alev Karakartal**

“Giderek tek kişilik bir hayatın oluşması çok büyük bir problem. Tek kişilik tüketimin ve iletişimin bir endüstri hâline gelmesi çok büyük bir tehlike. Doğayı satmak için önce doğadan yoksun bırakıyorlar, iletişimi satmak için önce iletişimi yok ediyorlar. Yıllar önce suyun satılacağını düşünemezdik. Yakında hava da satılacak.”

Bulutlara Şiir Yazan Çocuk
Behiç Ak
Gümüşçiği Kitaplığı
160 sayfa

Böyle diyor bir röportajında Behiç Ak. Tek başına kalmış/bırakılmış insanı yönetmesi çok daha kolaydır ya... Hayatın gerçeğinde de sanalında da hem tek hem de tek tip insan evladının sayısının giderek artması, hatta bunun neredeyse bir sosyolojik model hâline gelmesi, bu “tek”lik hâlinin bir seçim olmaktan ziyade zorunluluğa, dayatılmış olana doğru kayışının da işareti diye okunmalı belki de. Elimizde rengârenkliğini, sınır tanımayan hayallerini ve elbette özgürlüğünü koruyan sadece bir tek mekân ve zaman; çocukluk ülkesinin kaldığını düşünmek, bakış açınıza bağlı olarak “romantik” bile gelebilir. Ama Ak yanıtların değil, soruların peşinde ve son kitabıyla birlikte bundan o kadar da emin olmamanıza yetecek kadar soru işaretini de heybeye atmaya hazır olmanızda yarar var.

Bulutlara Şiir Yazan Çocuk, günün modasına uygun olarak annesi (ve sınıf öğretmeni) tarafından yaratıcı olmaya zorlanan Sevgi-can’ın sadece kendisi, yani küçük bir kız çocuğu olmak isteğininin

ve olana bitene itirazının hikâyesi. Yağmurda ıslanmaya, sulara batıp çıkmaya bayılmak, ağaçları, bulutları, kuşları, kedi ve köpekleri hatta tavşanları sevmek, belli ki nesli için artık pek “normal” ve yeterli değil zira. Fazlası gerek; değişik, farklı, orijinal, ses getiren, önemli bir şeyler... Sonrasıysa biraz meşrebe bağlı. Olana uyum sağlayıp “an”daki başarıdan mutlu olmak da pekâlâ mümkün, en karşı çıktığına dönüştüğünü görüp hüsrana uğramak da. Hele kuralcı, otoriter bir aneyle, kızı dışında bilmediği hiç bir şey olmayan bir babanın kapladığı evde kendine bir yer bulamayan, bütün hayatını sırt çantasında taşıyan bir çocuksanız, meşrep de her zaman durumu kurtarmaya yetmeyebiliyor.

İlkokul çağındaki her çocuğun elinde sürekli fotoğraf çektiği bir akıllı cep telefonunun bulunduğu, dijital dünyadaki tüm “varlık” hâllerinde boy gösterdikleri, “canlı yayın”da yaşadıkları, hız, ne çeşit olursa olsun tanınmışlık ve sayıların hükmettiği bir dünyada geçiyor hikâye. Net, mükemmel, hiç bozulmayan, eskimeyen, pırl pırl bir görüntüler âleminin, sıkıcı gerçekliği yerle yeksan ettiği bir zamanda.

Artık kimse mektup yazmadığı için çantasında öteberi taşıyan postacı, Sevgican’ın aklına annesinin istediği gibi çok yaratıcı bir fikir getirmişti. Arkadaşlarıyla birbirlerine mektuplar yazacak ve postacının çantasını yine mektuplarla dolduracaklardır. Ancak fikrini, hayranlık duyduğu, sınıfın zekâ küpü Batu çoktan akıl etmiştir bile. Buna çok bozulan Sevgican, bulutlara, kuşlara hatta ayakkabılara, yani bir çocuğun hayatındaki mühim şeylere dair mektubumsu şiirlerini sosyal medyada paylaşmaya başlar. O andan itibaren de hikâyenin seyri değişir.

Şiirler blogunda yayınladıkça (elbette artık herkes gibi onun da bir bloga ihtiyacı vardır) önce başta arkadaşları olmak üzere herkes şiir/mektupları üzerine alınmaya başlar, ardından da küçük kızın ünü önüne geçemediği bir şekilde artmaya. Sevgican kendini anlatmak, sadece sevdiği şeylere şiir yazan bir çocuk olduğunu açıklayabilmek için çırpındıkça, bir internet fenomeni olma durumunun çığrından çıkma hâlini izleriz biz okurlar da. Şaşırmayarak ama şaşırılmayı dileyerek. O zamana dek kendi içine gömülmüş babanın, kızının ününden duyduğu sevinçle dijital ortama sorgusuz dalışı ve Sevgican’ı tv haberlerinde gören otoriter annenin gizleyemediği memnuniyeti karşısındaki iç daralmasıysa, işte yine meşrep meselesi.

Hâlbuki “*insan taklidiyle barışırsa da yarışır da onun kölesi olur*” ve zaten arkadaş oldukları sanal ortamda da “arkadaş” olmayınca tanışmıyor sayıldığı, iki şiirle şair ilan edildiği olmayan bir yerdeki olmayan kişilerin arasında yolunu bulmaya çalışan küçük kıza taklidini uzaktan, inanmaz gözlerle izlemek kalır. Her şiirin kendi hayatı olduğunu öğrenmesine, anlatacak hikâyesi olan ayakkabılar, leylak kokulu akşam gazeteleri, onun yerinde olmak istemeyen kırlangıçların peşine düşerek, tam da “*daima ulaşması gereken yerde*” olduğunu anlamasına henüz vakit vardır.

Behiç Ak zaman değişirse, çocuklar ve çocukluk artık bambaşka mecralarda akıyor olsa da çocuk edebiyatının pozitif bir dünyası olması gerektiğine inanıyor, yazarın çocuğu gözetmesi gerektiğine. Bu, tartışılabilir bir argüman olsa da *Bulutlara Şiir Yazan Çocuk*’ta kurduğu pek “pozitif” denemeyecek dünyaya olan eleştirel bakışını orada bırakmayıp başta Sevgican olmak üzere yarattığı karakterler, en çok da ülkesindeki savaştan kaçan, mülteci Jamal aracılığıyla kitabın tümüne yaydığı umut, özgürlük ve sevgiye dair atmosferle, söz konusu inancını okura da güçlü biçimde geçiriyor. Son derece verimli ve ödüllü bir yazarın (ve ayrıca bir mimar, karikatürist, oyun yazarı, belgesel yapımcısı, İstanbul vapurlarının koruyucusu, Galata’nın tembel martısı ve karafların efendisinin) güzelim çizimleri ve naif şiirler eşliğinde, yaş sınırı olmaksızın ilgiyle okunacak zamanın ruhuna uygun hikâyesi, güne sadece dünden değil, yarından bakmak isteyenler için. Günışığı Kitaplığı’ndan. ■

Behiç Ak zaman değişirse, çocuklar ve çocukluk artık bambaşka mecralarda akıyor olsa da çocuk edebiyatının pozitif bir dünyası olması gerektiğine inanıyor, yazarın çocuğu gözetmesi gerektiğine. Bu, tartışılabilir bir argüman olsa da *Bulutlara Şiir Yazan Çocuk*’ta kurduğu pek “pozitif” denemeyecek dünyaya olan eleştirel bakışını orada bırakmayıp başta Sevgican olmak üzere yarattığı karakterler, en çok da ülkesindeki savaştan kaçan, mülteci Jamal aracılığıyla kitabın tümüne yaydığı umut, özgürlük ve sevgiye dair atmosferle, söz konusu inancını okura da güçlü biçimde geçiriyor. Son derece verimli ve ödüllü bir yazarın (ve ayrıca bir mimar, karikatürist, oyun yazarı, belgesel yapımcısı, İstanbul vapurlarının koruyucusu, Galata’nın tembel martısı ve karafların efendisinin) güzelim çizimleri ve naif şiirler eşliğinde, yaş sınırı olmaksızın ilgiyle okunacak zamanın ruhuna uygun hikâyesi, güne sadece dünden değil, yarından bakmak isteyenler için. Günışığı Kitaplığı’ndan. ■

Dilin edebi niteliği ★★★★★☆

Kurgunun özgünlüğü ve tutarlılığı ★★★★★

Çizimlerin ifade gücü ★★★★★

Kapak tasarımı ve baskı kalitesi ★★★★★

Redaksiyonun titizliği ★★★★★

Hayat = Matematik Problemi

Bil Bakalım Yakın mı Uzak mı?, bize mesafeler konusunda çok temel bilgiler veriyor.

Anlattıklarını deneylerle pekiştiren kitap, bu yolla, öğrenilenlerin kalıcı olmasını sağlıyor.

Yazan: E. Nida Dinçtürk

Hayat, kimine bir havuz problemi kadar zor! Saatler, tarihler, haftanın günleri, aylar, mevsimler, yaşlarımız, harcadıklarımız, aldıklarımız... Off... Hesaplanacak ne çok şey var! Kimine ise iki kere ikinin cevabı kadar da basit! Öyle ya tüm bunlar, çoğu yetişkine doğuştan biliyormuş gibi gelen, gündelik ve basit bilgiler. Ama tabii ki bunları doğuştan bilmiyoruz. İşte, çocuklar nezdinde zaman zaman birer soruna dönüşen bu basit işlemlerden biri de mesafeler. 1001 Çiçek Kitaplar'dan çıkan *Bil Bakalım Yakın mı Uzak mı?* tam da bu konuya el atıyor.

Shirley Willis'in hem yazar hem de çizer olarak karşımıza çıktığı kitap, Betty Roat ve eski bir orta-

Bil Bakalım Yakın mı Uzak mı?
Shirley Willis
Türkçeleştiren: Ömür Özyurt
1001 Çiçek Kitaplar, 32 sayfa

okul öğretmeni olan Peter Lafferty'nin katkılarıyla hazırlanmış. Ömür Özyurt tarafından da Türkçeye çevrilmiş. 1001 Çiçek Kitaplar'ın, "Eğlenceli Bilim Dizisi"nin bir parçası olan *Bil Bakalım Yakın mı Uzak mı?*, "Mesafe nedir?" sorusuyla başlayarak bize çok temel bilgiler veriyor. Mesafele-

rin ölçümünde işimizi kolaylaştıracak birimleri, çok temel bir şekilde anlatıyor. Bu anlatımların ayakları yere basan bilgilere dönüşebilmesi için de okurunu sürekli deneyerek keşfetmeye teşvik ediyor ve somut örnekler veriyor. Bu bilgilerin bizler için nasıl gündelik bilgiler olduğunu ve hayatımızı kolaylaştırma noktasında ne kadar değerli olduklarını tarif ediyor.

Bil Bakalım Yakın mı Uzak mı?, birçok başvuru kitabının aksine okurunun fiziksel koşullarını göz ardı etmeyen, uygulaması son derece kolay deneyler öneriyor. Ebeveyn yardımı alınması gereken deneyleri ise kitabın başında belirtilmiş bir simge ile işaretleyerek okurunu uyarıyor.

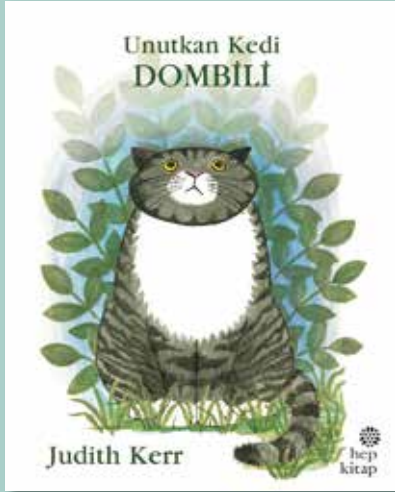
İçindekiler, sözlük ve dizin sayfalarıyla küçük bir kaynakça niteliği kazanan *Bil Bakalım Yakın mı Uzak mı?*, çizimlerinde takındığı eşitlikçi ve çoğunlukçu dille de dikkat çekiyor. Bu bilgileri aktarmada birer aracıya dönüşen çocuk figürlerinin yerleştirilmesi ve küresel algıya hitap etmesi, bu kitapların hem çocukların zihnindeki eşitlik algısını kuvvetlendirmesi hem de kitapların dünyanın dört bir köşesinde içselleştirilerek okunabilmesi fırsatı yaratıyor. ■

Çizimlerin ifade gücü	★★★★★
Anlatımın akıcılığı ve açıklığı	★★★★☆
Konunun işlenişi	★★★★☆
Hedef kitleye uygunluk	★★★★☆
Grafik tasarım ve baskı kalitesi	★★★★★

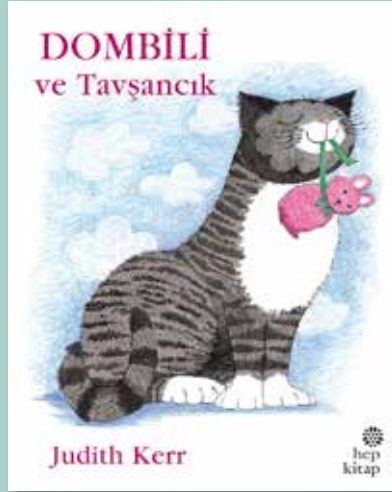

Judith Kerr'den çocukların bayılacağı yeni bir dizi!

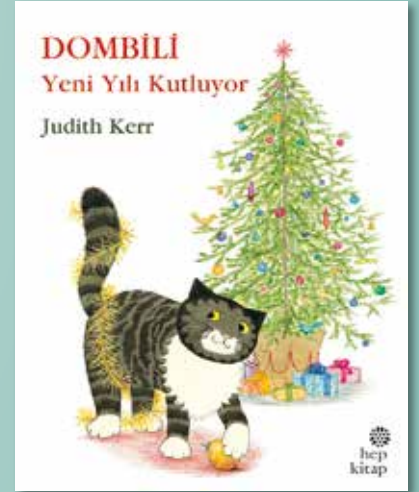
1970'lerden beri aralıksız yayımlanan
Dombili ilk kez Türkçede.

Hem pek sevimli
hem de pek unutkan!
Unutkanlığın bir gün işe
yarayacağını kim tahmin
edebilirdi ki?

Eyvah, Dombili'nin en
sevdiği yeni oyuncuğu
kayıp! Evdekiler
Tavşancık'ı bulabilecek
mi?

Gürültüden hoşlanmayan
bir kedi için bu kadar
hazırlık da fazla!
Yeni yıl neşesi Dombili'yi
de sarabilecek mi acaba?

8 Aralık'ta
raflarda!

 hep_kitap

 hep_kitap

 hepkitapp

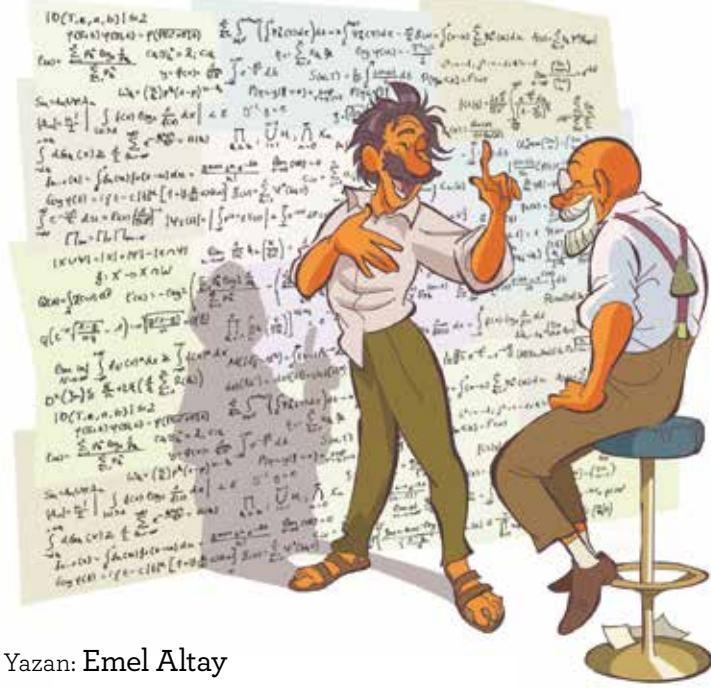
hepkitap.com.tr

hep
kitap

Dâhiler sınıfı

Leonardo da Vinci “Ben mi dâhiyim?” diye soruyor, Einstein “Ben hiçbir şey yapmadım!” diye bağıyor”, Jobs hippie kılığıyla dünyayı etkiliyor. Bu sınıf çok acayip, çok deli, çok dengesiz... Çünkü bütün öğrencileri dâhi!

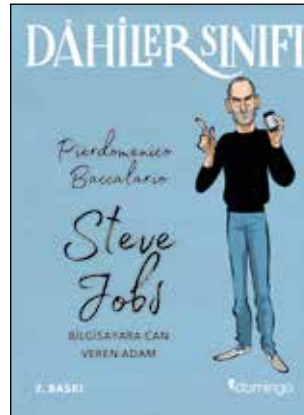
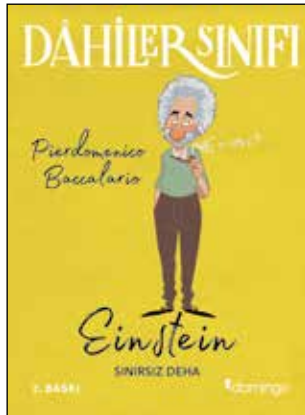
Yazan: Emel Altay

Domingo Yayınlarının dilimize kazandırdığı *Dâhiler Sınıfı*, ilk üç kitabıyla raflarda yerini aldı. *Zamanın Ötesinde bir Beyin* alt başlığıyla *Leonardo da Vinci*, *Sınırsız Deha Einstein* ve *Bilgisayara Can Veren Adam Steve Jobs*, serinin basılan -şimdilik- kitapları. Küçük ebatı, hoş çizimli kapak tasarımları ve içindeki güzel illüstrasyonlarıyla gerçekten albenili bir seriyle karşı karşıyayız. Kitapların hitap ettiği grup 9 yaş ve üzeri olarak belirtilmiş. Kitapların içeriği yer yer gerçekten yetişkin işi kalsa da genel olarak baktığımızda zamanımızın her şeyi bilen

çocukları için çok ilham verici ve bilgilendirici olduğunu görüyoruz.

“OKUMASI KOLAY, UNUTMASI ZOR”

Serinin böyle bir mottosu var ve bana kalırsa bu iddiasını karşılıyor. Çocukların anlama kapasitesini hafife almadıkları da bir gerçek. Dâhi olmayı allayıp pullamadan, tüm iyi ve kötü yanlarıyla birlikte vermesiyle de sadece bilgi olarak değil gerçekçilikte de iyi bir doz tutturulmuş. Üç kitap da hem biçim hem de içerik olarak özenle hazırlanmış. Bir yetişkin olarak okurken notlar aldığımı ve yeni şeyler öğrendiği-

Dâhiler Sınıfı

Domingo Yayınları,
Türkçeleştiren: Kemal Atakay

Leonardo da Vinci – Zamanın Ötesinde Bir Beyin, Davide Morosinotto, Resimleyen: Stefano Turconi, 80 sayfa

Einstein – Sınırsız Deha, Pierdomenico Baccalario, Resimleyen: Giuseppe Ferrario, 80 sayfa

Steve Jobs – Bilgisayara Can Veren Adam, Pierdomenico Baccalario, Resimleyen: Giuseppe Ferrario, 80 sayfa

mi söyleyebilirim. İlk üç kitaptaki ortaklıklar böyle. Şimdi *Steve Jobs* ve *Einstein* kitaplarına kısaca değinip daha çok *Leonardo da Vinci* kitabının üzerinde durmak istiyorum.

DÂHİ OLMANIN ACIMASIZLIĞI

Steve Jobs, çağdaşımız olması sebebiyle diğer iki dâhiden ayrı değerlendirmemiz gereken bir figür. Yakın zamanda hayatını kaybeden bilgisayar dehası Jobs'un hayatında başarı hep ahlaki sınırın yanında gezinmiş gibi görünüyor. Elbette bir deha, kimsenin düşünemediğini düşünebilen, mükemmeliyetçi, yenilikçi bir yaratıcı. Tıpkı Einstein, Leonardo ve diğer dehalar gibi... Ancak kitapta da sık sık altı çizildiği gibi Jobs'un aydınlık taraflarıyla karanlık yüzü arasında hep bir mücadele var. Ve tüm hikâyeye baktığımızda onu bu müthiş başarılarla ulaştıran şeyin hangi taraf olduğunda kararsız kalıyoruz. İş arkadaşlarına ve ailesine kabalaşmaktan çekinmeyen, fikir hırsızlığını yeri geldiğinde mübah sayabilen, dayatmacı bir karakter diye de tanımlayabiliriz onu. Dünyaya ve insanlığa çok değerli buluşlar hediye etmek için gecesini gündüzüne katan, hayallerinin peşinde koşmaktan başka bir şey düşünmeyen bir deha da diyebiliriz pekâlâ. Sanki ikisi de doğru. Kitabın yazarı Pierdomenico Baccalario'nun bu çelişki üzerine doğru mesajlar verme çabası özellikle övgüye değer. Giuseppe Ferrairo'nun çizimleri ise hikâyeye ayrı bir renk katmış.

İNSAN KALMAK İSTEYEN BİR ÜSTİNSAN

Einstein bir nokta haricinde Jobs ile tamamen farklı bir profil çiziyor. (Zaten dünyaya kattıklarını kıyaslamak mümkün değil.) O benzerlik de bencillik. Einstein, formülleri, kitapları arasında yaşayan biri. Geride kalan her şey onun için ikincil önemde. Ki bu geride kalanlar bazen yıkıcı bir savaş, bir eş ve çocuklar da olabiliyor. Ancak Einstein'da farklı bir insaniyet; yaşama ve insanlara dair büyük bir sevgi göze çarpıyor. Sanki birini ihmal ediyorsa önemsemediği için değil, elinden başka bir şey gelmediği, zihnini formüllerinden koparıp alamadığı için... Gerçek bir dehanın samimi bir içine kapanışı bu. Çılgın savaş yıllarında barış yanlısı kalmaktaki inadı, Nobel ödülünün tamamını eski eşi ve iki çocuğuna göndermesi, gülüşünü ve esprilerini kimseden esirgememesi gibi özellikleri bu samimiyetinin kanıtı. Jobs'un yazarı da olan Baccalario, insanüstü bir zekâyâ sahip bir dehanın insan kalma çabasını çok güzel hikâ-

yeleştirmiş yine. Not olarak, Giuseppe Ferrairo'nun çizimlerinin de takdire değer olduğunu belirteyim.

“NASIL YANİ, BEN Mİ DEHAYIM?”

Serinin basılan ilk kitabını en sona bıraktık: *Zamanın Ötesinde Bir Beyin*. Bu kitapta, çok güzel bir ironi özellikle dikkat çekici. Da Vinci'nin dünyamızın gördüğü en parlak beyinlerden biri olduğu bir gerçek. Ama bu kitapta sürekli bir “Ben ne yaptım ki?” ruh hâlinde geziniyor. Hatta kendisini hayranlık ve saygıyla selamlayanlara “*Nasıl yani, ben mi dehayım?*” diye soruyor. Sanat tarihinin en önemli başarıyapıtlarında imzası olan adam, “Son Akşam Yemeği” için güzel oldu ama yazık ki birkaç yıl içinde yok olup gidecek diye hayıflanıyor. Fresk yapması istendiğinde dehşete düşüyor genelde. Gerçi korkusu boşuna değil, birkaç kez duvarın tepesinden akmaya başlayıp resmi berbat eden boyalar yüzünden işi yarım bırakıp kaçıyor. Zaten kitaptaki hikâyelere bakarsak Leonardo'nun bir işi bitirebilmiş olması mucize! Kitabın tümüne yayılmış insani anlatımın, kitabın öznesiyle, en azından bizim kafamızdaki imgesiyle çatışması çok keyifli ve ilham verici.

“İCATLAR BUDALANIN TEKİ OLDUĞUMU ÖĞRETTİ”

Da Vinci'nin yazarı Davide Morosinotto ve resimleyen Stefano Turconi. İkisi de harika bir iş ortaya çıkarmış. Büyük usta da Vinci'nin ailesinden başlayarak çocukluğu ve gençliğini, dehasının farkında olmayan komik hâllerini, Mona Lisa'yı yapışının detaylarını ya da çağdaşı ama kendisinden epey genç Michelango ile kavgalarını çok içten bir anlatımla öğreniyoruz. Da Vinci'nin artık alıştığımız deha portrelerinden çok farklı bir şekilde alçakgönüllü ve arkadaş yanlısı olması da etkileyici. Yine tutkularının peşinden çılgınca gidiyor elbette ama sonuçlarını muhakeme etme ve ders alma, haksız olduğu durumları kabullenme yetisini kaybetmiyor hiçbir zaman. Tıpkı çok acı sonuçlar doğuran uçma deneyi üzerine kendini sorgulaması ve “*Yaptığım icatlar bir tek şeyi anlamamı sağlamıştı: aslında hâlâ nasıl budalanın teki olduğumu...*” diyebilmesi bu sebeptir. ■

Dilin akıcılığı ve açıklığı ★★★★★☆

İçerik ★★★★★★

Konunun işlenişi ★★★★★☆

Çizimlerin ifade gücü ★★★★★★

Grafik tasarım ve baskı kalitesi ★★★★★★

Sarılmanın büyüleri

Yazan: Cahit Ökmen

Sarıldığımız Gün, cinsiyetçi rollerin dışında, paylaşımcı bir ortak yaşam içinde, birbirleriyle iletişimin kıymetini bilen aile modeliyle dikkat çeken bir kitap.

Sarıldığımız Gün
Görkem Kantar Arsoy
Resimleyen: Mert Tugen
Yayı Kredi Yayınları, 56 sayfa

Yeryüzünün en dokunaklı ve coşkulu, içimizi uçuran, kalbizdeki gökyüzünü genişleten görüntüleridir sokaklarda, alanlarda, parklarda, evlerde birbirine sarılan insanlar. *Ateşten bir nehir akar, iki ruh arasında...* Ateşten, şefkatten, özleminden, sevgiden...

Görkem Kantar Arsoy'un kitabında da endişelerin, düş kırıklıklarının, moral bozukluklarının, gerilimli ruh hâllerinin şifası olarak karşımıza çıkıyor sarılma eylemi. Bu duyguların öznesi, günü kötü geçen küçük bir çocuk da olabilir, bir yetişkin de... Herkes için büyüleri bir anıdır, sevilenin bedenindeki sıcaklığı, dirimi, yakınlığın kokusunu hissetmek. Kötülüklerden arınmak, iyiliklere bürünmektir. Dönüşmek, tazelenmektir.

"Ekin ile annesi, sınıksız sarıldılar. 'Büyüleri bir

an' diye içinden geçirdi Ekin. İçinde sanki tomurcuklar filizlendi, turtılar kelebek oldu, uzun zamandır birbirlerini göremeyenler kavuştu..."

Korkulu bir düşünce uyanır Ekin, annesinin şefkatli kolları yatıştırır onu... Ama ertesini gün yaşanacak talihsiz durumların bir habercisidir sanki bu düşünce. Sayılarla arası pekiyi olmayan bir çocuk için beklenmedik bir matematik sınavı kötü bir sürprizdir. -Yazar, gündelik yaşamla pek ilişkisi olmayan mekanik sorulara çocuk dünyasının verdiği tepkileri yansıtarak eğitim uygulamalarına ilginç bir kurguyla eleştirel bir bakış yöneltiyor bu arada. - Matematik öğretmeninden aldığı uyarıyı, Türkçe dersinde yazdığı metindeki noktalama eksikliklerinden dolayı bir başka uyarı izler. Okul bahçesinde de talihsizlikler peşini bırakmaz; "yaşam dolu" bahçede, bu yaşamın küçük bir parçası olduğunu içinde hissederken, acıyla irkilir, sanki biri sırtına kaynar su dökmüştür: Arkadaşının çektiği şut yanlışlıkla sırtında patlar... -Böyle bir olayın nasıl tatlıya bağlanacağını anlamlı bir örneğini sergiler yazar. Sahici incelikler ve eylemler can acısına da birebirdir. - İngilizce dersinde de haklıyken haksız duruma düştüğü bir başka olay yaşar Ekin, öğretmenine yabancı bir dilde derdini anlatmakta zorlanır. *"Ekin yer yarılıp içine girmek istedi. Düştüğü duruma inanamadı."* İçinde egemen olan duygu yorgunluk ve bezginliktir.

Bu olumsuz duygular insanı içine kapatır, dış dün-

yadan yalıtır, iletişim olanaklarını sıfırlar, zengin ve incelikli yaşam ayrıntılarıyla insan ruhu arasına bir duvar örer. Çocuklar için de böyledir bu elbette... Servisle eve geldiğinde, onun mutsuz aceleciliğinin farkında olan servis ablasının seslenmesini yanıtlamaz Ekin. Bir günde defalarca penceresinden bakkala sepet sallayan Necla teyzenin “Nasılın bakalım?” sorusuna oralı olmaz. Eve girdiğinde, kızgınlığın ve öfkenin dikenli tasmayı çocuk ruhuna kilitlenmiştir artık: “Patlamaya yakın bir yanardağ, kırmızı pelerine saldırmaya hazır kızgın bir boğa gibi hissetti kendisini. Sonra birden, yastığını yorganın altından çekip odanın diğer köşesine fırlattı. Kitaplığın üstündeki saati, kalemiği, haritası, kumbarası gürültüyle yere düştü.” Ama evde şahane bir anne vardır karşısında, annenin o dikenli tasmayı hangi tutum ve davranışlarla kır çiçeği demetine dönüştürdüğü, kızının kalbine dolanmış karanlık örtüyü nasıl usulca çekip çıkardığı kitabın adında ve kapak fotoğrafında da ipuçlarını sergiliyor. Ki aynı örtüyü, edindiği duygusal farkındalıkla, Ekin de babasının üstünden çekip çıkarmayı deneyimleyecektir.

Sarıldığımız Gün, cinsiyetçi rollerin dışında, paylaşımçı bir ortak yaşam içinde, birbirleriyle iletişimin kıymetini bilen aile modeli ve kızının duygusal ve düşünsel özerkliğinin bilincinde anne tiplmesiyle dikkat çeken bir kitap. “Ekin ise ödev yapmak yerine resim çizmek istedi. Annesi, “Sen bilirsin. Ne de olsa senin ödevin!” dedi.” Yine de şu saptamayı yapmak gerekiyor: Görkem Kantar Arsoy, çocuk edebiyatı alanı içinde değerlendirilebilecek bir kitaptan çok, kişisel gelişim alanında çocuklara ve yetişkinlere anlamlı iletiler ulaştıran bir kitap yazmış. Yukarıda ayrıntısını verdiğim amaçlara hizmet eden çeşitli “durumlar” birbirine eklenmiş; bu “durumların” dilin edebi niteliğiyle zenginleşen, özgün bir anlatı kurgusu yarattığını söylemek pek olanaklı değil.

Mert Tugen’in resimleri anlatıyı sahicleştirmede, yaşanan çatışmaları, duyguları görselleştirmekte dokunaklı ve derinlikli, çok değerli bir katkı sunuyor. ■

Dilin edebi niteliği ★★★★★

Kurgunun özgünlüğü ve tutarlılığı ★★★★★

Çizimlerin ifade gücü ★★★★★

Kapak tasarımı ve baskı kalitesi ★★★★★

Redaksiyonun titizliği ★★★★★

İNSAN HER SEYİ SAYABİLİR Mİ?

Lena, evreni sayarak ve karşılaştırarak anlamaya çalışan bir çocuk. Evleri, yaşları, ağaçları sayabiliyor. Peki ya sayılamayacak kadar büyük olanlar? Onları nasıl anlayacak?

“Sıfır” dan “googolpleks” e kadar, sayılar üzerine yazılmış en sıradışı kitap! Bu kitap çocukları merak etmeye, sorular sormaya, aldığı yanıtlardan yeni sorular üretmeye teşvik ediyor.

Ne Afrika ne okul, aslolan dostluk!

Yazan: Olcay Mağden Ünal

Pizza ve Oskar arasındaki yakın dostluk, bazı yerlerde bana Asa Lind'in "Kumkurdu" serisini hatırlattı. Her ikisinde de yetişkin dünyasının sıradanlığından sıkılan bir çocuk ve ona bambaşka bir dünya açan bir hayvan söz konusu...

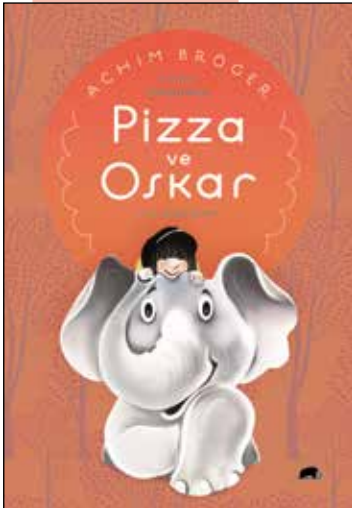
Pizza ve Oskar

Achim Bröger

Resimleyen: Gisela Kalow

Türkçeleştiren: Serkan Seymen

Kolektif Kitap, 208 sayfa

Hayat aşırı sıkıcı değil mi? Üstelik her gün milyonlarca insan, çektikleri milyarlarca fotoğrafı, videoyu, *hikâyeyi* türlü mecrada bıkmak sıkılmak bilmeden birbirlerine göstererek bunun aksini ispat etmeye çalışsa da... Tamam, konuya biraz net ve de sert girmiş olabilirim ama bu gerçeği kabul etmek lazım, hadi itiraf edip rahatlayalım: Hepimiz çok sıkılıyoruz! Genetik kodlarımızı hiçe sayarak yaşamaya çalışıyoruz; durup durup Darwin'e sararken, o, evrim teorisinden hiç bahsetmemiş gibi zorluyoruz kendimizi. Hem niye sıkılmayalım ki? Bunun senelerce okulu var, öğretmeni var, müdürü var, yetmezmiş gibi işi var, işte direktörü var, çok afili "siiioo"ları var, kalem etekleri, jilet ceketleri, yönetmelikleri, talimatları var; anne kuralları var, baba kuralları var, bir de üstüne koskocaman devlet kuralları var, yok kanunları var, bunun bir de kanunsuzlukları var, var, var, var da var. En nihayetinde hepimiz değişik bir şeyler arıyoruz, sıkılan yerlerimizden kurtulmak için yanımıza bir yoldaş bakıyoruz. Dönüp duruyoruz, yana yakıla yokluyoruz ama bizi şöyle olmadık yerlere götürüp olmadık hâllere sokacak bir yoldaş bulamıyoruz. Hâlbuki en az gündelik hayatlarımız kadar sıkıcı bir hayvanat bahçesinden, gayet normal bir şey yapıyormuş gibi ıslık çalarak, dikkat çekmeden çıkan bir fil olsaydı, olmakla kalmayıp bizi arkadaşısı yerine koysaydı pek âlâ olmaz mıydı?

Küçük pizza sever Pizza'nın en yakın arkadaşısı Oskar gibi küçük bir fil eminin hepimize ilaç gibi gelirdi. Ne de olsa o konuşabiliyor, üstelik esprili de biri ve en önemlisi Pizza'yı hiç yalnız bırakmıyor. Aslında Pizza'nın büyük bir ailesi, annesiyle babasının yanı sıra iki kardeşi de var. Ama onlar sadece ve sadece televizyon seyrettikleri; Pizza her konuştuğunda, izledikleri artık

her neyse bölündüğü için kızdıklarından, küçük kız onlarla pek de eğlenmiyor, işin aslı sıkılıyor.

Oskar da işte böyle bir anda çıkar karşısına, Pizza kapanan hayvanat bahçesinden canı eve gitmek istemediği için çıkmadığı sırada. Anlattığına göre Oskar kendisine bakarken durmadan konuşan insanlardan konuşmayı öğrenmiş, sonra da akşamları saat altıyla yedi arasını kendi konuşma saati olarak belirlemiş, bu işte artık epey iyi durumdaymış. Pizza, bu konuşan file heyecanlı bir şeyler yapmak istediğini, evde ve okulda pineklemekten sıkıldığını ve kendine bir arkadaş aradığını söyleyince, küçük file birlikte Afrika'ya gitmeye karar verirler, dosdoğru Oskar'ın memleketine. Sonuçta orayı bulmak ne kadar zor olabilir ki? Hiç olmadı birilerine sorabileceklerini düşünürler. Oskar kılık değiştirence ki bu değişiklik bakıcısının şapkasının kafasına koymaktan ibaret, hayvanat bahçesinin kapısından Pizza'nın söylediği gibi geçip giderler: Her şey son derece normalmiş gibi, ortada tuhaf bir şey yokmuş gibi ıslık çala çala.

İkili bir anda birbirlerinin en yakın arkadaşı olup çıkarlar ve şehirde Afrika'yı aramaya başlarlar. Epey bir yürürler, yolda acıkıp bir restoranda yemek yerler, paraları çıkışmayınca burada bulaşıklık yaparlar, otostop bile çekerler. Yetmezmiş gibi hiç tanımadıkları bir yerde okula bile giderler. Bir ara arkalarında tuhaf bir ses işitirler, bir oyuncak ayı belirip teselliye ihtiyaçları olup olmadığını sorar, hayal kırıklıklarını iyileştirebileceğini söyler. Bir de üstüne kendisinin yarı hayvan yarı düşünce olduğunu iddia eder. Ancak iki yakın arkadaş beraber oldukları için onun tesellisine ihtiyaçları olmadığını söyleyip gönderirler oyuncak ayıyı. Afrika'yı bulamasalar bile, önemli olan onu birlikte aramalarıdır ne de olsa.

Diğer maceralarındaysa ikili, Pizza üşüttüğü için yedi gündür görüşmüyorlardır. Neyse ki Oskar, Pizza'yı ziyaret etmeye gelince, birlikte küçük kızın odasında bunca

zamandır neler yaptıklarından bahsetmeye başlarlar. Bu sırada Pizza'nın annesiyle babası ve de kardeşleri, kızın odasında bir fil olduğunun bile farkında değillerdir. Çünkü yeni bir televizyon almışlardır ve şimdi sözüm ona çok heyecanlı bir kovboy filmi izliyorlardır. Böylece iki yakın arkadaş, bu kez Pizza'nın odasına asılı, kızın en sevdiği resimde maceraya atılırlar. Birlikte resmin içine girip oradaki eve giderler, ardından tarlaların arasından geçerek ormana varırlar. Oyuncak ayı burada da onların peşini bırakmaz ama Pizza ve Oskar'ın bu macerada da ona ihtiyacı yoktur, ne de olsa yine birlikte dirler.

Başka bir gün bu kez ikisi birlikte Pizza'nın okuluna giderler. Ki bu tahmin edebileceğiniz üzere muhteşem bir şeydir, çünkü son derece sıkıcı hayatlarımızdan daha sıkıcı bir şey varsa o da birbirinden harikulade(!) okullardır. O yüzden de yanınızda konuşan bir file okula gidebilmek elbette tarifsiz bir mutluluk demektir. Üstelik küçük fil dostunuz da bir şeyler öğrenme aşkıyla sizinle birlikte derslere girmek istiyor ve okulunuzun müdürü de onu okula kabul ediyorsa, bu harikadan da öte bir gelişmedir ve bir daha hiç sıkılmayacağınızın garantisidir.

Birçok çocuk kitabının ve bir de çocuk ansiklopedisinin yazarı Achim Bröger'in kaleme aldığı ve Gisela Kalow'un siyah beyaz resimleriyle katkı sağladığı *Pizza ve Oskar*, iki arkadaşın maceralarını anlatan üç hikâyeden oluşuyor. Aralarındaki hayalle gerçek arasındaki yakın dostluk, bazı yerlerde bana Asa Lind'in "Kumkurdu" serisini hatırlattı. Her ikisinde de yetişkin dünyanın sıradanlığından sıkılan bir çocuk ve ona gerek birlikteliği gerek tekil varlığıyla bambaşka bir dünya açan bir hayvan söz konusu. Okuruna sevimli bir dostluk hikâyesi ve üç eğlenceli macera sunan kitabın Türkçe baskısının bir parçadan geçirilmesinde fayda olduğunu düşünüyorum. Her ne kadar kitabın Almanca aslını okumamış olsam da çeviride kulağa sorunlu gelen, redaksiyonda toparlanması gereken yerler mevcut. Yine de neyse ki güzel kitaplar var da sıkıntıdan patlamıyoruz, gerisini onları okumayanlar düşünsün. ■

Dilin edebi niteliği ★★★★★

Çevirinin niteliği ★★★★★

Kurgunun özgünlüğü ve tutarlılığı ★★★★★

Çizimlerin ifade gücü ★★★★★

Redaksiyonun titizliği ★★★★★

Bu değerler herkes için

“Karanlık bir gecede birkaç yıldız ışıldar gibi... Ara sıra birazcık ışık gördüğünü söylüyor arkadaşım Ali.”

Yazan: **Sanem Erdem**

**İki Gözüm Ali • Tüketmem Kendimi
Huu, Komşu Komşu! • Ne Olmuş Ne Olmuş!
Kaç Kaç Trafik! • Eyvah, Hırsızı**
Melek Özlem Sezer
Resimleyen: Özlem Fedai Korçak
Mandolin Yayınları, 40 sayfa

Melek Özlem Sezer’in Mandolin Yayınları için kaleme aldığı “Ben ve Biz Değerler Serisi”, hikâyelerle “*Ben olup özgürlüğü, biz olup sorumluluğu ve böylece mutluluğu...*” anlatarak toplumsal hayata yeni başlayan çocuklara kılavuz oluyor. On iki kitaba ulaşan serinin, ilk altı kitabı bugünkü konumuz.

Serinin ilk kitabı *İki Gözüm Ali*, engellilere yönelik farkındalığı konu alan bir hikâyeye. Görme engelli arkadaşının hayatını kolaylaştırmak için çabalayan çocuk, aynı zamanda tam bir sorumluluk örneği de teşkil ediyor. Anlatıda, kör olmayı biraz olsun hissettirebilmeyi amaçlayan benzetmeler ve Ali’nin neşeli tavrı, çocuk okurun kolayca empati kurmasını sağlıyor. Kitabın sonunda yer alan pratik bilgiler sadece görme engellilerle değil başka engelleri bulunan insanlarla da duygudaşlık kurup, onların hayatını kolaylaştırmamızı sağlayacak ipuçları veriyor.

İkinci kitap *Tüketmem Kendimi*, modern zamanların sorunlarından biri olan tüketim çılgınlığını ele alıyor. Her temizlikte evden koca torbalarca çöp çıkaran

ama buna rağmen dolapları tıka basa doldurmak-
tan vazgeçmeyen anne ve babayı, bilge nine şöyle
uyarıyor: “Ah be evladım! Bir şey almadan önce bu
bana gerekli mi acaba diye iyice bir düşünseniz ya.
Yalnızca hoşunuza gitmesi yeterli değil ki!” Nineye
göre eşyalara sahip olacağımıza, biz eşyaların kö-
lesi oluyormuşuz; bu düşünceye kitabın anlatıcısı
çocuk da hak veriyor. Neyse ki bir istisnası var
ninenin bu eleştirisinin: Kitaplar! Kitabın fazlası
olmaz ya... Bu hikâyenin sonunda bilinçli tüketici
olmaya dair hepimizin faydalanabileceği ipuçları
yer alıyor.

Üçüncü kitap *Huu, Komşu Komşu!*, empati kurmayı
ve başkalarına saygı duymayı komşuluk ilişkileri
üzerinden ele alıyor. Özellikle neredeyse iç içe otur-
duğumuz apartmanlarda komşularımızla nezaket ve
saygıya dayalı ilişkiler kurmanın önemi, evde ger-
çekleşen gürültülü bir onarım hikâyesiyle vurgulanı-
yor. Serinin diğer kitaplarında olduğu gibi bu kitabın
sonunda da faydalı ipuçları sunuluyor.

Serinin dördüncü kitabı *Ne Olmuş Ne Olmuş!*, de-
dikodu temasını işlerken, Sokrates’in üçlü süzgeç
testini örnek veriyor. Bu testin ilk süzgeci gerçek-
lik süzgeci; gerçekliğinden emin olunmayan hiç-
bir şeyi söylememeye dayanıyor. Ardından iyilik
süzgeci geliyor, söylenecek şey olumlu değilse bu
ikinci süzgece takılıyor. Son olarak işe yararlık
süzgecinden geçemeyen bilgiyi de aktarmanın
ya da öğrenmenin vakit kaybı olduğunu vurgulu-
yor Sokrates. Kitabın sonunda yer alan notlarda
da doğru iletişime dair başka ipuçları sunuluyor.
Örneğin her söylediğimiz doğru olsa da bunları

söylemenin bizim hakkımız olmadığı veya ne söy-
lediğimiz kadar nasıl söylediğimizin de önemli
olduğu da not düşülmüyor.

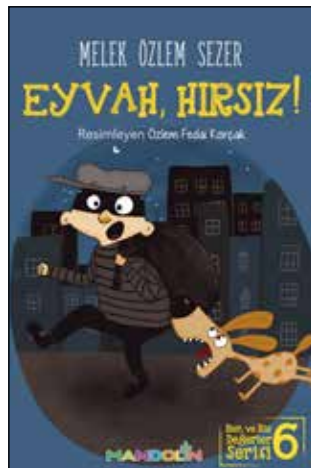
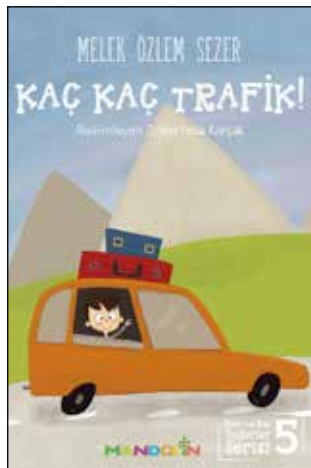
Beşinci kitap *Kaç Kaç Trafik!* ile can güvenliği için
hayati önem taşıyan trafik konusu ele alınıyor. 80’ler-
de çocuk olan bizlerin Barış Manço ile öğrendiği
arka koltukta oturmak, emniyet kemeri mutlaka
takmak gibi bilgilerin yanında çocukların da sü-
rücüler gerektiğinde uyarması, trafik kurallarına
uymayan araçlara karşı dikkatli olmaları gerektiği
anlatılıyor.

Eyvah, Hırsız!, arka kapakta da yazdığı gibi serinin
tedbirli altıncı kitabı ve tehlikeleri yok saymak ye-
rine bunlara hazırlıklı olmayı öneriyor. Bir hırsızla
karşılaşan çocuğun serinkanlı davranarak bu teh-
likeyi nasıl atlatabileceği, hatta olası bir kaçırılma
durumunda neler yapabileceği anlatılıyor ve güven-
de kalabilmesi için pratik yöntemler gösteriliyor. Bu
kitaptaki uyarı dozu beni biraz ürküttü açıkçası. Bu
tehlikeler elbette bilinmeli ama çocuklarda durduk
yerde kaçırılma korkusu yaratabilir mi diye düşün-
medim değil.

Kitaplarda Melek Özlem Sezer’in şiirsel anlatımına,
Özlem Fedai Korçak’ın renkli çizimleri eşlik ediyor.
Ele alınan konularla uyumlu çizimler, tek başına
incelendiğinde de öğretici nitelikte.

Aralarında Cemal Süreya Şiir Ödülü ve Behçet Ay-
san Şiir Ödülü’nün de olduğu, çok ödüllü bir şair-ya-
zar Melek Özlem Sezer. Yetişkinler için olduğu kadar
çocuk ve gençler için de üretken bir kalemi var.
Masallar üzerine çalışmalarını da ayrıca dikkate değer
Sezer’in. *Masallar ve Toplumsal Cinsiyet* ve *Masal
Masal Matitas - Yetişkinler İçin Masal Antolojisi*, iki
önemli verimi, bu konu üzerine.

“Ben ve Biz Değerler Serisi”ni, yukarıda kısaca bah-
settiğim ilk altı kitabıyla yaşam kılavuzları olarak
tanımlayabilirim. Çocuk okurları hedefleyen bu
kitapları aslında yetişkinler de okuyup içselleştir-
seler ya da en azından bilgilerini pekiştirse ne
güzel olur. ■

Çizimlerin ifade gücü	★★★★★
Anlatımın akıcılığı ve açıklığı	★★★★★
Konunun işlenişi	★★★★☆
Hedef kitleye uygunluk	★★★★☆
Grafik tasarım ve baskı kalitesi	★★★★☆

Sevimli Bir Arkadaş

“Yarın Sinemaya Geliniz

Nerede: Şehzadebaşı’nda Millî Sinemada

Ne vakit: Yarınki Cuma günü sabah saat dokuzda

Ne: Sevimli Mecmua karilerine (okuyucularına) meccanen (bedava) sinema

Acele ediniz, erken geliniz, sonra yer bulamazsınız.

Geçen hafta gelmeyenler pişman oldular.!”

Yazan: Doğan Gündüz

Sevimli Mecmua

Numara: 5, 26 Şubat 341 (1925)
İstanbul Marifet Matbaası

Bir arkadaş hayal edin, sizin için sinemada yer ayırtıyor ve gelişinizi dört gözle sinema kapısında bekliyor.

Bir arkadaş hayal edin, size resimli ya da resimsiz ama mutlaka meraklı ve heyecanlı hikâyeler anlatıyor. Bilmeceler, bulmacalar soruyor. Sormakla kalmıyor yanıtı bilenlere, sinema makinesi, fotoğraf makinesi, okul çantası, boya takımı, kitap, dolmakalem, çeşitli oyuncaklar hatta yarımşar okka çikolata ya da birer okka Hacı Bekir şekeri bile veriyor. Üstelik fotoğraflarını gönderenlerin fotoğraflarını basıp ceplerine harçlık koyuyor.

Bir arkadaş hayal edin, oyuncakları olmayan arkadaşlarına uzak mahalleden konuşabilecekleri bir telefon, kibrit kutusundan dolap, kâğıttan yel değirmeni, kartondan Karagöz ve Hacivat, patatesten çekirge gibi nice oyuncağın nasıl yapabileceğini öğretiyor. Dahası çalgıya meraklı ama babası istediği çalgıyı alamayanlar için yedi tane boş şişeden nasıl kolayca piyano, sigara kutusundan da keman yapabileceğini güzelce anlatıyor.

Bir arkadaş hayal edin, evde, bahçede, sokakta, okulda, hatta soba başında oynanabilecek çeşit çeşit oyun öğretiyor. Neler mi? *Halka Oyunu, Bayrak Yarışı, Kuzumu Gördünüz mü?., Sihirli Anahtar, Kaçan Top, Toprak Bastı.* Daha bitmedi; *Elmayı Kim Kapacak?., Sıfat Mektubu, Eskimolar Köyü, Yüzük Oyunu, Sihirli Firkete, Yüzen Top* ve bunun gibi niceleri.

Bir arkadaş hayal edin, hep faydalı sorular soruyor. Hemen her çocuğun aklına düşen, meraklı sorular bunlar. Örneğin *Kirpiklerimiz neye*

Refik Ahmet Sevengil Koleksiyonu

yarar? Rüzgâr niçin ses çıkarır? Açık havada bulutlar nereye gider? Ağaç niçin yukarı doğru uzar? Ya da parmaklarımız ne için aynı boyda değildir? Sormakla kalmıyor her soruya bilimsel, anlaşılır bir yanıt veriyor. Örneğin parmaklarımızın farklı boyda olmasını evrim teorisine dayandırarak açıklıyor: “Parmaklarımızın böyle kimisinin kısa, kimisinin uzun olmasının sebebi basittir: İnsanlar insan olmazdan evvel hayvandılar, tıpkı maymunlar gibi. O vakit insanlar dört ayaküzeri durmaya mecbur oldukları için ön ayakların beş parmağı birbirinden farklı olmuştur.”

Bu öyle bir arkadaş ki başka milletlerin çocuklarının da neler yaptığından haberdar ve onlar hakkında ne biliyorsa paylaşıyor, oralara ait fotoğraflar bulup getiriyor. Amerika’dan Azerbaycan’a kadar bazı ülkelerde çocuklara ne kadar çok önem verildiğini, hatta çocukların yetişkinlerden bile önemli sayıldıklarını söylüyor.

Sağlık konusunda da çok bilgili. Sağlıkla ilgili çocukların dikkat etmesi gerekenleri hiç sıklamadan masal gibi anlatıyor. Dünyanın en eski ve güzel şehirlerinden birinde, küçük gezginler için kurulmuş Sıhhat Ülkesi’nde geçiyor bu masal. Tatlı Su Şehri, Sıcak Su Kaplıcaları, Garbi Dış Fırçası Vilayeti, Portakal Ormanı, İspanak Ormanı, Sıcak Çorba Menbaı (pınarı), Yetişmiş Patates Tepesi, Oyun Çayırı ve Tatlı Uyku Dağı’ndan oluşuyor bu ülke.

Böyle bir arkadaş var mıdır gerçekten? Evet, var, adı da Sevimli. Hem bu arkadaş öyle bir arkadaş ki sadece bir çocuğun değil Sinop, Adana, İzmit, İstanbul, Ankara, Edirne, Kastamonu, Bursa, İzmir, Bandırma, Konya, Manisa, Antalya, Eskişehir, Söke, Ordu, Isparta, Edremit, Maraş, Samsun, Tokat gibi hemen her yerde birçok çocuğun dostluğunu kazanmış.

Bu kadar çok kişiyle aynı anda nasıl arkadaş olunabilir ki? Eğer sözü edilen arkadaş *Sevimli Mecmua* gibi

bir çocuk dergisiyse niye olmasın?

Okullu çocukların candan arkadaşı *Sevimli Mecmua*, 1 Ocak 1925’te yayınlanır¹. Bu ilk sayıda başyazar Sabiha Zekeriya (Sertel), “Hayatta gıdadan, mektepten, oyundan ve eğlenceden mahrum olan, küçük adam zannedilerek ihmal

edilen siz Türk yavrularının iftihar edebileceğiniz bir mecmuaya sahip olmanızı istiyoruz.” der.

Dergi dönemi itibarıyla son derece ilericidir. Onun sayesinde ev, bahçe, sokak çocuklar için yepyeni oyunların sahnesi olur. Çocukların etrafındaki nesnelere yine çocuklar tarafından oyuncuğa, müzik aletine ya da ev için faydalı bir ürüne dönüştürülür. Resimli din hikâyeleri, Biraz da Gülelim ve Eğle-nelim, Oyuncaklarımızı Kendimiz Yapalım, Dünkü Çocuklar Bugünkü Büyükler, Faydalı Sualler, Sıhhat gibi konularda birçok yazı çıkar. Ayrıca *Haydi* romanı bölümler hâlinde yayımlanır.

Tatil vakti okul arkadaşlarının ayrılık vaktidir. *Sevimli*’nin 25 Haziran 1925 tarihli 13. sayısında bir ayrılık notu yer alır: *Sevimli...şimdi tatil müddetinde sizi çayırlarda serazat (özgür) eğlenmek üzere terk ediyor. Gelecek sene daha canlı bir sekil ile yine ellerinize gelecek olan bu sevimli arkadaşınızı unutmayınız.*

Ancak *Sevimli* sözünde duramaz. *Sevimli Mecmua*’nın ve o dönemdeki daha birçok derginin, çocuk kitabının ve ansiklopedisinin çıkarılmasında büyük emeği olan Sabiha Sertel “bazı zaruretlerle” *Sevimli Mecmua*’yı kapamak” zorunda kalır. Bu yüzden çocukların iftihar ettiği arkadaşı *Sevimli* çıktığı yaz tatilinden dönemez. Dönemez ama arkadaşları tarafından da hiç unutulmaz.■

1 Dergilerin çeviriyazısı için bkz., *Sevimli Mecmua Adlı Çocuk Dergisi*, Yüksek Lisans Tezi, Erhan Akdağ

2 “Resimli Perşembe” dergisinde çıkan Cevat Şakir’in bir yazısı nedeniyle imtiyaz sahibi olarak eşi Zekeriya tutuklanınca Sabiha Sertel, *Resimli Ay*, *Resimli Perşembe* ve *Çocuk Ansiklopedisi*’nin de bütün yükünü üstlenir. Ancak bir süre sonra çocuk dergisinin ve ansiklopedisinin yayımına ara vermek zorunda kalır. Kaynak: Sertel Sabiha, *Roman Gibi*, İstanbul, Ant Yayınları, s.108-110

ÖDÜLLÜ BULMACA!

Bulmacamızı tamamlayıp alttaki harf dizisini doldurduğunuzda 2015'te yitirdiğimiz, değerli bir şair ve yazarımızın ismine ulaşacaksınız. Çözümü bulan ve **iyikitap@tudem.com** adresine 22 Aralık 2017 tarihine kadar gönderenler arasında yapacağımız çekiliş sonucuna göre, kazanan bir okurumuza Tudem Kitabevlerinde istediği şekilde kullanabileceği 100 TL. değerinde hediye çeki armağan edeceğiz.

İyi eğlenceler!

SOLDAN SAĞA

1. *Bay Gri'nin İzinde* kitabının kahramanı.
5. Achim Bröger'in sevimli fil kahramanı.
6. Asa Lind denince gelir akla...
9. Güzin Öztürk'ün otizmlili kahramanı.
10. *İlk Dünya Hikâyeleri*'nin yazarı.
11. Çok evin yok kedisi.
13. *İstasyonu* - Ömer Açık romanı.
14. *Mavi* - Bir Mavisel Yener klasiği.
16. "Kayıp Kitaplıktaki İskelet" serisinin son kitabı.
18. Steve - *Bilgisayara can veren adam*
19. Seran - *Parmak Uçları*'nin yazarı.
20. Ak - Yazar, çizer, bina eder...

YUKARIDAN AŞAĞI

2. Aslı - *Karadankaçanlar*'ın yaratıcısı.
3. *Gazeteci* - Vince Vawter kitabı.
4. *Bülbülü Öldürmek*'in yazarı.
7. *Ayı* - Joan Aiken ve Quentin Blake kitabı.
8. *Çağrısı* - Patrick Ness romanı.
12. Babette Cole kitabı.
14. Şair baba ve astronot annenin küçük kızı.
15. Bertrand Santini'nin canavarı.
17. Hanzade - *Hortlaklar Geçidi*'nin yazarı.

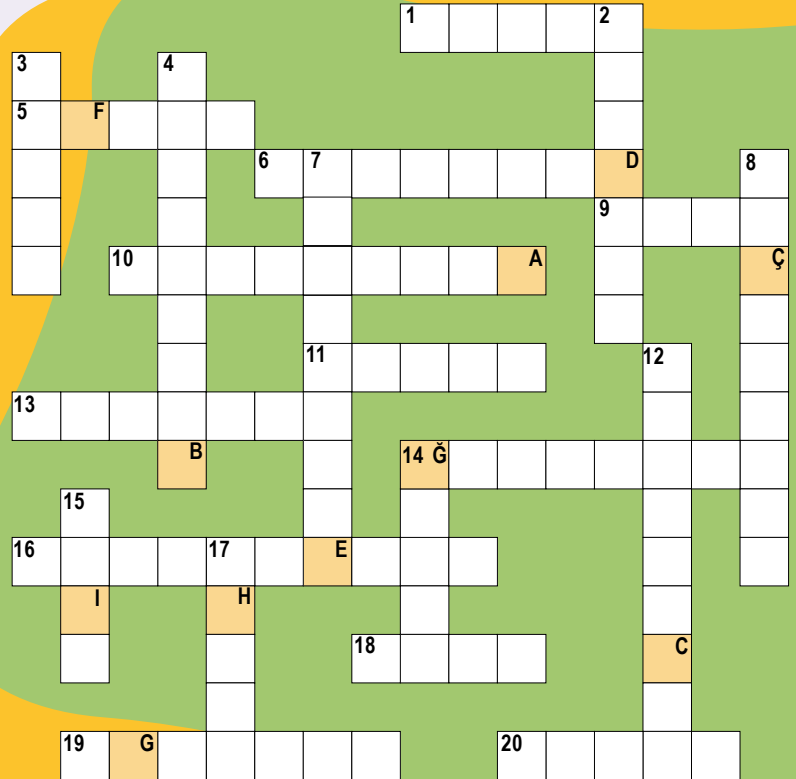
Açıklama: Bulmaca tamamlandığında, turuncu renk zemin içinde kalan harfleri, alfabetik sıraya göre dizdiğinizde aradığımız yanıtı ulaşacaksınız.

ÇÖZÜM

A	B	C	Ç	D	E	F	G	Ğ	H	I

Geçtiğimiz haftanın çözümü ve kazananı:

İyi Kitap'ın geçen sayısında yayınladığımız bulmacayı çözen okurlarımız, değerli yazarımız Rifat Ilgaz'ın ismine ulaştılar. Doğru yanıtı bulan okuyucularımız arasında yaptığımız çekilişte ise sayın Nurten İyem, Tudem Kitabevlerinde kullanmak üzere 100 TL. değerinde hediye çeki kazandı.

Olaylarla dolu bir şehir, gerçeklerin peşinde iki muhabir!

Genç yazar
Dilek Sever'den
"Gerçeklerin Peşinde"
serisinin ilk kitabı!

Gazetenin sahibi
Kun'un en büyük hayali,
Büsbüyük Haberler'i
kentin en çok satan
gazetesi yapmak.
"Güçlü Kulaç Yarışı" da bu
hedefine ulaşabilmesi için
kaçınılmayacak bir fırsat.

Peki, söz konusu
haberler olduğunda
hayaller mi önemlidir yoksa
gerçekler mi?

ARALIK AYINDA YENİ KİTAPLARIMIZ

101 TEKERLEME

Süleyman Bulut

Resimleyen: **Burcu Yılmaz**

Edebiyatımızın sevilen yazarı Süleyman Bulut, Türkçe söz ustalığının en ilginç örneklerini bu kitapta derledi. Çocukların söyleme yeteneklerini geliştiren, hayal güçlerini ateşleyen, Türkçenin tadına varmalarını sağlayan tekerlemelere Burcu Yılmaz'ın özgün desenleri eşlik ediyor!

KEÇİ ZLATE ve BAŞKA ÖYKÜLER

Isaac Bashevis Singer

Resimleyen: **Maurice Sendak**

Nobel Ödüllü usta hikâye anlatıcısı Isaac Bashevis Singer'in sıra dışı kahramanlara yer verdiği bu yedi halk masalını, *Vahşi Şeyler Ülkesinde* adlı kitabıyla Caldecott Ödülü'ne ve Amerikan Ulusal Sanat Madalyası'na değer görülen Maurice Sendak resimledi!

KAPTAN KÂZIM'IN SAĞ YANAĞI

Ayşe Güren

Resimleyen: **Merve Atılğan**

"Miryalı Sarp Sakin'e Göre Dünya" dizisiyle sevilen Ayşe Güren, bu kez okurları Üsküdar-Eminönü vapurunun kaptanı Kâzım Kınalıyla tanıştırıyor. Kaptan'ın yanağı mayıs güneşiyle tuttuğunda, vapurun rotası değişiyor ve sevinçle, kahkahalarla çıkılan yolculuk, dünyada yepyeni bir hareket başlatıyor!

101 YANILTMACA

Süleyman Bulut

Resimleyen: **Burcu Yılmaz**

Öyküleri, derlemeleri ve anı kitaplarıyla sevilen Süleyman Bulut, *101 Deyim* ve *101 Atasözü'nün* ardından, konuşmayı akıcılaştıran ve eğlenceli hale getiren yanıltmacaları çocuklar için derledi. Yüksek sesle okunması gereken bu yanıltmacalarla, dil keyifli bir oyuna dönüşüyor!

